

Vlaams
Parlement

stuk **1765** (2012-2013) – Nr. 1
ingediend op 22 oktober 2012 (2012-2013)

Beleidsbrief

Wetenschap en Innovatie

Beleidsprioriteiten 2012-2013

ingediend door mevrouw Ingrid Lieten,
viceminister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen,
Media en Armoedebestrijding

INHOUD

Lijst met afkortingen.....	4
I. Managementsamenvatting.....	7
II. Omgevingsanalyse.....	8
III. Innovatiecentrum Vlaanderen	13
SD 1. Gerichte innovatiestrategieën	13
OD 1. Versterken en vernieuwen van de speerpunt domeinen	13
OD 2. Optimaliseren van de impact en verdere integratie van de Strategische Onderzoekscentra in het innovatielandschap ...	14
OD 3. Beantwoorden van maatschappelijke uitdagingen via ‘grote projecten’	15
SD 2. Hogere Innovatiekracht voor de Vlaamse Economie	20
OD 1. Werken aan een verhoogde valorisatie: versterken en versnellen van het valorisatietraject.....	20
OD 2. Werk maken van netwerkbemiddeling, clustervorming en andere vormen van faciliteren	22
OD 3. Werk maken van innoverend ondernemerschap.....	23
OD 4. Wegnemen van hinderpalen bij de financiering van innoverend ondernemerschap.....	25
SD 3. Vlaanderen als innovatie-ontvankelijke topregio.....	25
OD 1. Innovatie als hefboom voor marktontwikkeling – Vlaanderen als ‘lead market’.....	25
OD 2. Tijdige aansluiting bij belangrijke innovatietrends.....	26
OD 3. Een sterker maatschappelijk draagvlak voor wetenschap en innovatie	26
OD 4. Versterking van het innovatiepotentieel door investering in menselijk kapitaal.....	28
OD 5. Een state- of- the- art onderzoeks- en innovatie-infrastructuur	30
SD 4. Wetenschapsbeleid: versterken van de fundamenteën	32
OD 1. Stroomlijning van Hoger Onderwijs en Wetenschap & Innovatie	32
OD 2. Aantrekkelijke en mobiele loopbanen voor onderzoekers....	32
OD 3. Optimalisatie en afstemming financieringsmiddelen	33
OD 4. Vereenvoudigen van de regelgeving en verfijnen van de complementariteit tussen BOF en FWO.....	34
OD 5. Onderzoek en Innovatie stimuleren via het Hoger Onderwijs	34
SD 5. Impact verhogen, Volharden in meer Middelen voor Onderzoek en Innovatie, en Efficiëntie verbeteren.....	34
OD 1. Volharden in meer middelen voor onderzoek en innovatie – 3% Barcelona-norm	34

OD 2. Aanwenden van de publieke uitgaven voor onderzoek en ontwikkeling als hefboom.....	35
OD 3. Vlaanderen als volwaardige partner in de Europese onderzoeks- en innovatieruimte.....	35
OD 4. Beleidsdomeinoverschrijdende samenwerking organiseren ..	36
OD 5. Werk maken van transparante en verantwoorde structuren .	37
OD 6. Werk maken van duidelijke en transparante procedures	37
OD 7. Effectieve beleidsevaluatie en impactanalyse.....	37
Bijlage 1: Stand van zaken uitvoering begroting	40
Bijlage 2: Met redenen omklede moties	41
Bijlage 3: Regelgevingsagenda W & I	44
Bijlage 4: Overzicht opvolging Rapport Soete 1	46
Bijlage 5: Actielijnen Beleidsrespons Rapport Soete 2 – Presentatie in Commissie voor Economie, Economisch Overheidsinstrumentarium, Innovatie, Wetenschapsbeleid, Werk en Sociale Economie.....	49

Lijst met afkortingen

ARKimedes	ARK = Activering Risicokapitaal
BBP(R)	Bruto Binnenlands Product (per regio)
BOF	Bijzonder Onderzoeksfonds
CICI	Call Innovatie en Creatieve Industrie
COST	(European) Cooperation in Science and Technology
CV	Curriculum Vitae
Dept. EWI	Departement EWI
ECOOM	Expertisecentrum O&O monitoring
E.E.N.	Enterprise Europe Network
EIT	European Institute of Innovation and Technology
EOI	Economisch Overheidsinstrumentarium
EPO	European Patent Office
ERA	European Research Area
ERC	European Research Council
ESFRI	European Strategy Forum on Research Infrastructures
EU	Europese Unie
EWI	Economie, Wetenschap en Innovatie
FDC	Flanders DC
FET	Future and Emerging Technology Flagships
FIT	Flanders Investment and Trade
FIS	Flanders Inshape
FISCH	Flanders Strategic Initiative for Sustainable Chemistry
FMTC	Flanders Mechatronics Technology Centre
FRIS	Flanders Research Information Space
FWO	Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek
IBBT	Interdisciplinair Instituut voor Breedband Technologie, voortaan iMinds
ICON	Interdisciplinair Coöperatief Onderzoek
IMCWB	Interministeriële Conferentie Wetenschapsbeleid
IMEC	Interuniversitair Micro-Elektronica Centrum
ICTV	ICleantech Vlaanderen
ILVO	Instituut voor Landbouwkundig Onderzoek
INBO	Instituut voor Natuur en Bosonderzoek
IOF	Industrieel Onderzoeksfonds
iRG	Innovatie regiegroepen
IT	Informatietechnologie
ITG	Instituut voor Tropische Geneeskunde
IWT	Instituut voor aanmoediging van innovatie door wetenschap en technologie
JPI	Joint Programming Initiative, Gezamenlijk Programmeringsinitiatief (GPI)
JTI	Joint Technology Initiatives, Gezamenlijk Technologie-initiatief (GTI)
KCI	Kaderprogramma voor Concurrentievermogen en Innovatie
KIC	Kennis- en Innovatie Gemeenschappen
KET	KeyEnabling Technologies
KMO	Kleine en Middelgrote Ondernemingen
KP voor OTO	Kaderprogramma voor Onderzoek en Technologische Ontwikkeling
KPI	Kritische Prestatie-indicatoren
KVAB	Koninklijke Vlaamse Academie van België

LED	Laagdrempelige Expertise- en Dienstverleningscentra
LRM	Limburgse Reconversie maatschappij
LS	Lichte Structuur
MIC / MIX	Media-Innovatiecentrum
MIP	Milieu- en Energietechnologie Innovatieplatform
NIB	Nieuw Industrieel Beleid
NL	Nederland
NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
OCM	Open Coördinatiemethode
OD	Operationele doelstelling
O&O	Onderzoek en Ontwikkeling
O&O&I	Onderzoek, Ontwikkeling en Innovatie
O&V	Onderwijs & Vorming
OV	Onderwijs & Vorming
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
PMV	Participatiemaatschappij Vlaanderen
PRACE	Partnership for Advanced Computing in Europe
PWO	Projectmatig Wetenschappelijk Onderzoek
SBO	Strategisch Basisonderzoek
SD	Strategische doelstelling
SIA	Strategische Innovatieagenda
SIM	Strategisch Initiatief Materiaal
SOC	Strategisch Onderzoekscentrum
SOFI	Spin-Off FinancieringsInstrument
STEM	Science, Technology, Engineering, Mathematics (wetenschap, technologie, ingenieurswetenschappen, wiskunde)
STS	Strategisch Transformatie Steun
TETRA-fonds	Technologietransferfonds
TBM	Toegepast Biomedisch Onderzoek
TINA (-fonds)	Transformatie en Innovatie Acceleratie (-fonds)
TGO	Transformationeel Geneeskundig Onderzoek
VABB-SHW	Vlaams Academisch Bibliografisch Bestand voor Sociale en Humane Wetenschappen
VCP	Vlaams Contactpunt Kaderprogramma
VIA	Vlaanderen in Actie
VIB	Vlaams Interuniversitair Instituut voor Biotechnologie
VIL	Vlaams Instituut voor de Logistiek
VIM	Vlaams Instituut voor de Mobiliteit
VIN	Vlaams Innovatienetwerk
VINNOF	Vlaams Innovatiefonds
VIS	Vlaamse Innovatie Samenwerkingsverbanden
VITO	Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek
VL	Vlaanderen
VLIZ	Vlaams Instituut voor de Zee
VOC	Vlaams onderhandelingscomité voor het hoger onderwijs
VON	Vlaams Onderzoeksnetwerk
VRIND	Vlaamse Regionale Indicatoren
VRWI	Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie
VSC	Vlaams Supercomputer Centrum

VSDO	Vlaamse Strategie voor Duurzame Ontwikkeling
W&I	Wetenschap en Innovatie
WIN	Wetenschapsinformatienetwerk
WTI	Wetenschap en Technologische Innovatie
WSE	Werk en Sociale Economie
ZAP	Zelfstandig Academisch Personeel

I. Managementsamenvatting

De Beleidsbrief 2013 gaat verder op deze van 2012 maar met een bijkomende invulling als beleidsrespons op het tweede rapport Soete.

Met de goedkeuring van de conceptnota 'Innovatiecentrum Vlaanderen' in mei 2011 door de Vlaamse Regering en het akkoord voor een meerjarentraject voor meer middelen voor wetenschap en innovatie, werd de basis gelegd voor een duidelijke versterking en heroriëntering van het wetenschaps- en innovatiebeleid. De concretisering en implementering hiervan gaat verder in 2013. Belangrijke thema's hierbij zijn de uitwerking van de innovatieknooppunten, het beter stroomlijnen van het innovatieveld, het structureel versterken van de basisinstellingen, het vergroten van de strategische slagkracht van de kennisinstellingen, samen met betere governance, transparantie, efficiëntie en responsabilisering.

Deze thema's zullen mijn basisinstek vormen voor de beleidsrespons op het tweede rapport Soete (Soete2-rapport), waarin een analyse van het innovatielandschap werd gemaakt dat nauw aansluit bij onze analyse. De aanbevelingen in het Soete2-rapport leunen dan ook dicht aan bij onze beleidsopties en versterken deze. Zo benadrukt de commissie Soete dat de strategische wending in het W&I-beleid, dat ingezet is met de conceptnota 'Innovatiecentrum Vlaanderen', de juiste richting uitgaat en ook juiste instrumentele keuzes maakt (zoals bijvoorbeeld het principe van de lichte structuren).

De beleidsrespons op de aanbevelingen van de commissie Soete hebben we gestructureerd in zes actielijnen, t.w.:

1. Internationalisering;
2. Meer Strategie. Minder Versnippering;
3. Sterkere Administratie. Meer Governance;
4. Meer Innovatie in KMO's;
5. Aanpak op Maat van Bedrijven;
6. Meer dan alleen Technologische Innovatie.

Bij de uitwerking van de innovatieknooppunten wordt afstemming gezocht met het nieuw industrieel beleid, zoals uitgetekend in het Witboek Nieuw Industrieel Beleid ('Transformatie door Innovatie' en deels ook 'Groene Energie'), en zal aandacht gaan naar de zgn. 'challenge-driven innovation' (o.a. 'Eco-innovatie', 'Duurzame Mobiliteit en Logistiek' en 'Zorginnovatie') en naar het ontwikkelen en versterken van sociale innovatie in het kader van de aanpak van de grote maatschappelijke uitdagingen.

De doelstellingen van het Pact 2020 zijn duidelijk. Vanuit een oogpunt van economische en maatschappelijke valorisatie moet Vlaanderen tegen 2020 3% van zijn BBP aan O&O besteden. Hiertoe werd tijdens de begrotingscontrole 2011 een budgettair groeipad voor de rest van de legislatuur uitgetekend, dat evenwel bijgestuurd werd bij de opmaak van de ontwerpbegroting 2013.

II. Omgevingsanalyse

Hieronder volgt een beknopt overzicht van de voornaamste indicatoren. Voor een meer gedetailleerd beeld over de cijfergegevens en budgetten verwijzen we naar de Speurgids 2012, het Vlaams Indicatorenboek 2011, het monitoringrapport van de kernindicatoren van het Pact2020 en de VRIND.

- *Institutionele context*

Het wetenschaps- en innovatieveld in Vlaanderen wordt gekenmerkt door een hoge mate van ‘bottom-up’ initiatieven in het fundamenteel zowel als het toegepaste onderzoek. Daarnaast zijn er over het geheel beschouwd, relatief weinig thematische onderzoeksprogramma’s of financieringskanalen die louter één type onderzoek of innovatie ondersteunen. De belangrijkste kanalen hierbij zijn het IWT (innovatie bij bedrijven), het FWO (competitief onderzoek in het hoger onderwijs) en de BOF- en IOF-financiering voor de universiteiten, naast de Herculesstichting (middelzware en zware onderzoekinfrastructuur).

Daarnaast zijn er gerichte initiatieven, erkend door de overheid in het kader van een speerpuntenbeleid. Hierdoor zijn grosso modo twee soorten structuren ontstaan: de *strategische onderzoekscentra* en de coördinatieplatformen voor gerichte acties of programma’s, zoals de *competentiepolen*.

De competentiepolen hebben als doel de bedrijven en de samenleving te ondersteunen met kennistoepassing op een specifiek thematisch domein, zoals: Flanders’ Drive voor de automobielenindustrie, FMTC voor de mechatronica-industrie, Flanders’ Food voor de voedingsindustrie, Flanders’ InShape voor designbenadering, PlasticVision voor de kunststoffenindustrie, Vlaams Instituut voor de Mobiliteit rond mobiliteit, Vlaams Instituut voor de Logistiek voor de logistieke sector, Flanders’ Synergy voor werk- en arbeidsorganisatorische innovatie, FISCH (Flanders Initiative for Sustainable Chemistry vzw) voor duurzame scheikunde. Daarnaast zijn er vergelijkbare structuren voor gerichte onderzoeksinitiatieven/-programma’s, zoals het Strategisch Initiatief Materialen (SIM), het Media Innovatie Centrum (MIX) en het Milieu Innovatie Platform (MIP) aangaande de duurzame materiaal- en procescycli zogenaamde “cradle-to-cradle”.

Met de goedkeuring door de Vlaamse Regering van de Conceptnota ‘Innovatiecentrum Vlaanderen’ (mei 2011) werd een duidelijk kader aangereikt voor de oriëntatie van het gericht innovatiebeleid. Daarbij werden ook een aantal organisatorische principes vastgelegd, zoals dit van de lichte structuren. De erkenning van de coördinatieplatformen voor gerichte acties of programma’s, zoals o.a. de competentiepolen, wordt vervolgens volledig volgens dit principe vorm gegeven.

Vervolgens zijn er nog de Steunpunten voor Beleidsrelevant Onderzoek. De derde generatie van het Steunpuntenprogramma startte begin 2012 en loopt tot eind 2015.

Voor de valorisatie van O&O wordt naast de ondersteuning door het IWT ook aansluiting gezocht met het Economisch Overheidsinstrumentarium (EOI). Dit gebeurt middels de Participatiemaatschappij Vlaanderen, PMV, dat hiertoe een reeks uiteenlopende initiatieven heeft ontwikkeld of beheert, zoals ARKimedes, VINNOF, win-winlening, het TINA-fonds, SOFI, een instrument voor de financiering van spin-off bedrijven vanuit onderzoek uitgevoerd bij de Vlaamse SOC’s en universiteiten.

Al deze activiteiten kaderen in een verdere ontwikkeling en stroomlijning van het Vlaams innovatiesysteem volgens essentiële functies, waarin ook belangrijke instellingen hun plaats vinden zoals de al aangehaalde kennisinstellingen (universiteiten, hogescholen en SOC’s), de bedrijven, het departement EWI en de Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie.

- **Kerngegevens en –indicatoren**

Onderstaande kernindicatoren schetsen de situatie en prestatie van Vlaanderen op het vlak van onderzoek, technologische ontwikkeling en innovatie.

In 2010 besteedde Vlaanderen 4,332 miljard euro aan O&O, waarvan 2,824 miljard euro voor private O&O (met 38% had de scheikundige en farmaceutische sector hierin het grootste aandeel). Dit betekent dat de O&O-intensiteit voor dat jaar tot 2,15% steeg, wat boven het EU-gemiddelde van 2% ligt, en een lichte toename is vergeleken met de 2,12% van 2009 (of 2,18% volgens de berekening met de Gemeenschapsbenadering).

In 2012 bedraagt het totale wetenschaps- en innovatiebudget 1,891 miljard euro, waarvan 1,203 miljard euro voor O&O. Daarvan was 46% bestemd voor niet-gericht en 54% bestemd voor het gericht onderzoek.

Vlaanderen streeft onverminderd de doelstelling uit het Vlaams Regeerakkoord en het Pact 2020 na om tegen 2020 3% van het BBP aan O&O te besteden, opgesplitst in 2% private financiering en 1% publieke financiering. Mei 2011 werd een meerjarig groeipad voor de O&O-uitgaven door de Vlaamse regering goedgekeurd. Dit voorziet in een stijging van minstens 60 miljoen euro in 2012, 70 miljoen euro in 2013 en 70 miljoen euro in 2014 (cumulatief). Bij de opmaak van het ontwerp van de begroting 2013 werd het bedrag voor 2013 aangepast en wordt 32,5 miljoen euro aan recurrente middelen voorzien en 30 miljoen euro aan kapitaal. Ook voor 2011 was reeds 65 miljoen euro extra voorzien op het totaalbudget. Bij de verdeling van de extra middelen werd een evenwichtige verdeling tussen gericht en niet-gericht onderzoek gehanteerd.

In uitvoering van het meerjarig groeipad werd in 2012 60 miljoen euro extra uitgetrokken voor wetenschap en innovatie, met als belangrijkste toewijzingen: FWO: + 14 miljoen euro; IWT: + 14 miljoen euro; Herculesstichting: + 10 miljoen euro; en BOF: + 7 miljoen euro.

Het totaal aantal O&O-personeel bedroeg 38.216 voltijds-equivalent in 2010, wat een toename van 12% betekent tegenover 2005, en 1,3 % is van de totale werkende bevolking (cijfer 2009; EU-gemiddelde is 1,04%). Het aantal doctoraatsgegradueerden verdubbelde op 10 jaar tijd, terwijl het aantal innoverende bedrijven 52% bedraagt, wat een (lichte) afname vertegenwoordigt.

Vlaanderen scoort goed in de verschillende internationale barometers voor innovatieve regio's. Toch is er nog ruimte voor verbetering. Tussen 2008 en 2010 haalden de KMO's een innovatiegraad van 46 procent, in vergelijking met 79 procent bij de grote bedrijven en 75 procent bij de middelgrote bedrijven. Het aandeel van de hightechnologische uitvoer in de totale uitvoer van Vlaanderen bedroeg 5,6% in 2010. Dit is minder dan bv. Nederland (16,16%) of het EU-gemiddelde (15,3%).

Het aandeel van het aantal nieuw gediplomeerden in wiskunde, wetenschappen en technologie tegenover de leeftijdsgroep 20-29 jaar bedroeg in 2009 14,2% (België = 12,0%) en het aandeel van O&O-personeel in de totale beroepsbevolking bedroeg in hetzelfde jaar 13,22% (België = 12,30%).

De tewerkstelling in medium-hightech en hightech industrie als percent van de totale tewerkstelling buigt ook wat af: 6,8% in 2008, 6,1% in 2009, 6,3% in 2010 en 6,0% in 2011. Het aantal aangevraagde EPO-octrooien vanuit Vlaanderen per miljoen inwoners blijft relatief stabiel en bedroeg 208,4 in 2007 (België = 171,7). Doelstelling in het Pact 2020 is dat het aantal patentaanvragen jaar op jaar stijgt. Investerings in 'venture capital' daalden in 2010 tot 0,0023% van het BBP (België) tegenover nog 0,045% in 2009. Voor investeringen in early stage venture capital zien we een daling van 0,027% in 2009 naar 0,018% in 2010.

- **Beleidscontext**

Hier wordt enkel de hoofdlijnen geschetst zoals deze in de loop van 2012 vorm kregen.

De Vlaamse Regering keurde eind mei 2011 een Conceptnota goed over “Innovatiecentrum Vlaanderen”, één van de zeven doorbraken van de “Vlaanderen in Actie” strategie. Sedert 2012 worden voorbereidingen getroffen om een methodologie uit te werken rond de structuur die is aangekondigd in deze conceptnota. In het bijzonder voor wat betreft de koppeling met het industriebeleid zijn voor het eerst enkele initiatieven genomen om op Vlaams beleidsniveau tot overleg en afspraken te komen en meer integratie na te streven. In de komende jaren worden activiteiten ontwikkeld die passen in het concept van de zes innovatieknooppunten zoals gedefinieerd in de Conceptnota. Deze knooppunten zijn: (1) Transformatie door Innovatie, (2) Eco-Innovatie, (3) Groene Energie, (4) Zorginnovatie, (5) Duurzame Mobiliteit en Logistiek en (6) Sociale Innovatie. Hiertoe worden bestaande en nieuwe initiatieven of instellingen gebundeld en worden gerichte strategieën uitgewerkt. De innovatieregiegroepen (IRG) binnen de VRWI hebben hierbij een belangrijke adviesverlenende rol. Zij geven het strategische innovatiebeleid mee vorm op basis van een stappenplan en agenda voor gerichte innovatie in bepaalde thema's / sectoren voor de middellange termijn.

In het kader van de zorg voor de doelmatigheid van de overheidstussenkomst werd de Commissie Soete gevraagd haar aanbevelingen uit 2007 te actualiseren. In de voorbije periode werd ruim gevolg gegeven aan de aanbevelingen uit 2007, zoals blijkt uit het overzicht toegevoegd in bijlage 4. Toch ervoer men een snelle wijziging in de uitdagingen en de beleidsomgeving, die een actualiseren van de aanbevelingen i.f.v. een verder scherp stellen van een strategisch proactief beleid, aangewezen maakte.

Het rapport met geactualiseerde aanbevelingen werd begin mei 2012 opgeleverd en vormt een belangrijke richtsnoer voor het beleid in het resterende deel van deze legislatuur. Dit rapport is een kritische doorlichting van het Vlaamse innovatielandschap en herneemt een aantal aandachtspunten die ook in de eerste versie opgenomen waren. De hoofdbevindingen zijn:

1. De volledige innovatieketen is steeds meer internationaal. Een strategische positionering voor aansluiting bij de internationale dynamiek dringt zich op.
2. Er is een ‘natuurlijke fragmentatie’ in het W&I-domein. De onderverdeling is mede het gevolg van ‘gevestigde belangen’ en stakeholders met een eerder defensieve reflex. Stroomlijning en het gericht aanpakken van de versnippering is nodig, vanuit een duidelijke beleidsstrategie, op basis van de principes van de Conceptnota Innovatiecentrum Vlaanderen is aangewezen.
3. Een consequente invoering van de beleidsstrategie vergt een sterkere leidende rol van het departement EWI en een scherpere scheiding tussen werking van en toezicht op de uitvoerende agentschappen in het EWI-domein. De governance dient versterkt te worden, ook eventueel door internationale samenwerking.
4. Vlaanderen scoort uitstekend in kennisproductie, maar de valorisatie in effectieve economische en maatschappelijke innovatie blijft te beperkt. De absorptiecapaciteit en het innovatievermogen van de bedrijven en organisaties dient versterkt te worden.
5. Ondernemingen bevinden zich op verschillende niveaus van innovatieactiviteit en hebben daarom nood aan een gedifferentieerde benadering. Het is daarom aangewezen om bij de operationalisering van het beleid, de bedrijfsbenadering te segmenteren op basis van innovatie-intensiteit, met een onderscheid tussen ondersteunend en lerend innovatiebeleid.
6. Er is nood aan een nog verdere verbreding zowel naar nieuwe innovatievormen (sociale innovatie, diensteninnovatie, innovatie in de publieke sector,...) als van het innovatie-instrumentarium. Daarom wordt gepleit om het verbredingsbeleid, waarvan een aanzet is gegeven in de Conceptnota Innovatiecentrum Vlaanderen, consequent door te zetten.

Er worden in totaal 17 aanbevelingen geformuleerd. Deze zullen doorvertaald worden in zes actielijnen met een duidelijk strategisch objectief en actieplan, zoals reeds aangegeven tijdens de bespreking van het rapport Soete 2 in de Commissie voor Economie, Economisch Overheidsinstrumentarium, Innovatie, Wetenschapsbeleid, Werk en Sociale Economie (zie bijlage 5).

In het kader van de transformatie van de economie en de maatschappij naar een meer kennisgerichte en duurzame omgeving, keurde de Vlaamse Regering een Witboek “Nieuw Industrieel Beleid” goed in mei 2011. Ter uitvoering van dit witboek zijn 50 acties omschreven, die grotendeels door EWI worden aangestuurd. Er wordt in het kader van de afstemming met het innovatiebeleid, over gewaakt dat waar mogelijk, er optimale samenwerking en inschakeling in de bestaande beleidsinitiatieven van de beide beleidsvelden gebeurt. Daartoe zijn overlegstructuren opgericht. Hieronder volgt een overzicht van de relevante actielijnen NIB binnen het innovatiebeleid.

A9 - Opstarten van een Transformatie- en Innovatieplatform voor Duurzame Chemie.

A10 - Opstarten van een Transformatie- en Innovatieplatform voor de Maakindustrie.

A11 - Opstarten van een Transformatie- en Innovatieplatform voor de Automotive.

A12 - Synergie benutten tussen strategieën van de innovatieknooppunten en het NIB.

A13 - Ondersteuning NIB door Strategische OnderzoeksCentra waarborgen.

A14 - Innovatief Aanbesteden versneld operationeel maken.

A30 - Innovatief aanbesteden in praktijk brengen in heel de overheid.

A15 - Ondersteunen van lead-plants.

A16 - Opzetten van een klantgerichte benadering van het instrumentarium voor innovatie en transformatie.

A17 - Gebruiken van normen, standaarden en regelgeving als hefboom voor innovatie.

A18 - Draagvlak creëren voor innovatie door transformatie via het nieuwe Innovatiepact.

A26 - Mobiliseren van industriële talenten via wetenschapscommunicatie (SD3/OD3)

A28 - Uitbouwen van kritische infrastructuur en netwerken voor systeeminnovatie.

A30 - Uitbouwen van O&O- en innovatie-infrastructuur.

A36 - Opstellen van adviezen voor een gericht innovatiebeleid door IRG's.

Popularisering van wetenschap en techniek blijft een belangrijk aandachtspunt. Begin 2012 werd een beleidsplan Wetenschapscommunicatie 2012-2014 en actieplan voor het stimuleren van loopbanen in wiskunde, exacte wetenschappen en techniek 2012-2020 (STEM-actieplan) aangenomen. Vervolgens werd in juli een marketing- en communicatieplan “Wetenschap, Technologie en Innovatie in Vlaanderen 2012-2014” goedgekeurd. Deze initiatieven wensen de sensibilisering voor het thema nog te versterken en de relatief lage instroom voor STEM, vergeleken met andere studierichtingen, in de komende jaren te verhogen.

- ***Federale en internationale context***

Op de Interministeriële Conferentie Wetenschapsbeleid (IMCWB) werden afspraken gemaakt over de deelname aan het EU-programma ESFRI door experts uit kennisinstellingen uit België, en over een betere informatie-uitwisseling tussen de betrokken overheden in het domein van wetenschapsbeleid.

Binnen België ontmoette de minister in mei en juni 2012 respectievelijk enerzijds de Brusselse minister voor Onderzoek en Innovatie en anderzijds de minister van de Franse Gemeenschap voor Wetenschappelijk Onderzoek, tevens ook minister van het Waalse Gewest voor Innovatie.

De minister voerde gedurende het afgelopen parlementaire jaar verschillende zendingen uit buiten de EU waarbij contacten en bezoeken plaatsvonden met kennisinstellingen en officiële instellingen actief in het domein van wetenschapsbeleid. Dit was het geval voor Turkije en Japan. Ook met China werd een samenwerking gestart. De officiële startgebeurtenis van het Pegasusprogramma werd eind oktober 2011 door FWO georganiseerd en een communicatiecampagne gericht op internationale belanghebbenden werd toen gevoerd. Inmiddels voert de instelling gesprekken om haar bilaterale programma uit te breiden naar Brazilië.

EU-beleid en recente evoluties

Het voorbij en huidige beleidsjaar staan in het teken van de voorbereiding van het volgende EU-Kaderprogramma voor onderzoek en technologische ontwikkeling. De Europese Commissie maakte ondertussen een voorstel voor Horizon 2020 bekend. Dit programma zal lopen in de periode 2014-2020 en omvat de twee EU-kaderprogramma's (KP voor OTO en KCI) en het EIT. Het Belgisch standpunt over Horizon 2020, met een aanzienlijke Vlaamse inbreng, werd door het departement EWI uitgegeven.

Inmiddels is de laatste oproep voor het Zevende Kaderprogramma gelanceerd. Vlaanderen volgt i.h.b. de recente evoluties op inzake gezamenlijke programmering, sleuteltechnologieën (Key Enabling Technologies, of KET's), de Future and Emerging Technology Flagships (FET flagships) en ESFRI. De Vlaamse Regering keurde eind 2011 de Vlaamse deelname en inbreng in de uitbouw van vier pan-Europese onderzoeksinfrastructuren goed, t.w. ICOS, LIFEWATCH, ESS en SHARE. Op de IMCWB van 6 juni 2012 is met de andere betrokken Belgische overheden de deelname, de voorwaarden en de ondersteuning onderling vastgelegd voor deze vier consortia en bovendien ook voor een vijfde initiatief, zijnde PRACE. Daarnaast subsidieert de Vlaamse regering ook de Vlaamse deelname aan de CLARIN-ERIC via de Nederlandse Taalunie. De KU Leuven ontving steun voor de deelname aan Innoenergy. Dit is een kennisinnovatiegemeenschap van het Europees Instituut voor Technologie (EIT).

In januari 2012 ging in het Vlaams Parlement een colloquium door over het Vlaams Europa-platform waarop o.a. de Vlaamse belangen in de EU in het domein van wetenschapsbeleid aan bod kwamen.

Een conceptnota over de internationalisering van onderzoek is in voorbereiding. Nadruk zal o.a. liggen op de focus die in de Conceptnota Innovatiecentrum Vlaanderen is gelegd, de aanbevelingen van de Commissie Soete en op deze onderzoeksdomeinen waarin Vlaanderen een belangrijke toegevoegde waarde kan creëren op EU of internationaal gebied.

III. Innovatiecentrum Vlaanderen

SD 1. Gerichte innovatiestrategieën

Met de Conceptnota “Innovatiecentrum Vlaanderen” van 27 mei 2011 werd een belangrijke nieuwe wending gegeven aan het innovatiebeleid. Naast het generieke innovatiebeleid, dat essentieel blijft voor het ontwikkelen van een brede kennisbasis en dat meer aanbodgedreven werkt, wordt een gericht innovatiebeleid geïntroduceerd dat sterk vraaggedreven is.

Eenzijds is er de maatschappelijke vraag. Een modern innovatiebeleid wordt een horizontaal beleid dat de innovatienoden steunt van de beleidsdepartementen en maatschappelijke actoren die met grote maatschappelijke uitdagingen worden geconfronteerd. Anderzijds is er de innovatievraag vanuit de noodzaak tot transformatie van onze economie in zijn verschillende sectoren en clusters.

Deze wending in het innovatiebeleid is zichtbaar in vele landen en ook op het niveau van de EU, waarin de ‘societal challenges’ richtinggevend worden voor de thematische richting van het nieuwe kaderprogramma voor onderzoek en innovatie ‘Horizon 2020’.

De grote beleidsuitdaging in de transitie naar een innovatiegedreven economie en maatschappij is om de ontwikkeling van ons kennis- en technologiepotentieel nauwer te verbinden met deze vraag-sturing. Hierdoor zal de relevantie en effectiviteit van het innovatiebeleid verbeteren. Daarom wordt in de conceptnota de methodologie van ‘innovatieknooppunten’ voorgesteld.

De innovatieknooppunten zijn thematische domeinen waarin door multidisciplinaire bundeling en koppeling van sterkten op het vlak van kennis en innovatie i.f.v. grote maatschappelijke of economische uitdagingen een strategische oriëntatie kan worden gegeven aan kennisontwikkeling, innovatie en beleid, om beter en sneller bij te dragen tot oplossing van de betreffende maatschappelijke of economische uitdaging.

Er zijn zes innovatieknooppunten benoemd door de overheid, met elk een vooropgestelde strategisch focus:

- Transformatie door innovatie, met als strategische focus: verankering van economische activiteit met duurzame en gediversifieerde tewerkstelling in aansluiting op het NIB.
- Eco-innovatie, met als strategische focus: duurzaam materiaalbeheer, kringlooeconomie, cleantech.
- Groene energie, met als strategische focus: hernieuwbare energie, energie-efficiëntie, cleantech (energie).
- Zorginnovatie, met als strategische focus: vergrijzing, gezondheid, ontvoogding.
- Duurzame mobiliteit en logistiek, met als strategische focus: duurzame en efficiënte mobiliteit en logistiek.
- Sociale innovatie, met als strategische focus: creatief ondernemerschap voor nieuwe oplossingen voor maatschappelijke en economische uitdagingen en noden (innovatie in arbeids- en werkorganisatie; ondersteunende sociale innovatie; sociaal ondernemerschap).

Deze gelden als leidraad voor de verdere ontplooiing van het gerichte innovatiebeleid.

OD 1. Versterken en vernieuwen van de speerpunt domeinen

De speerpunt domeinen zoals door de VRWI in 2006 naar voor geschoven worden ingebed in de innovatieknooppunten en op deze wijze strategisch georiënteerd. Voor de uitwerking van een strategie per innovatieknooppunten kan advies ingewonnen worden bij de VRWI innovatieregiegroepen (iRG).

Zo heeft de VRWI op 1 maart 2012 een advies gegeven op basis van het rapport van de iRG Bouw. Er wordt hieraan opvolging gegeven in het kader van de Ronde Tafel Bouw, door het verder concretiseren van de innovatieagenda op basis van de vraagsturing uit de transformatie-thema's van de sector, zoals energie-efficiënt bouwen, recyclage van materiaal, nieuwe bouwvormen om aan de demografische veranderingen tegemoet te komen.

In het voorjaar 2012 werden twee nieuwe iRG's opgericht nl. Eco-innovatie en Groene Energie. In de vraag tot opstart van de iRG Eco-innovatie is aangegeven dat eco-innovaties "erop gericht zijn om de druk, veroorzaakt door productie- en consumptieprocessen, binnen de grenzen van de milieugebruiksruimte te houden. Dergelijke eco-innovaties zijn voor een belangrijk deel technologisch van aard, waarbij het doel is om producten, diensten of processen na te streven die toegevoegde waarde genereren door het gebruik van niet-hernieuwbare hulpbronnen te vermijden of zoveel mogelijk te beperken of door de emissies en afvalstromen bij het voortbrengen ervan beduidend te verminderen. (...) Daarnaast kunnen eco-innovaties ook nieuwe business modellen, organisatorische innovaties, product-dienstcombinaties, institutionele innovaties en systeeminnovaties inhouden." In de vraag tot opstart van de iRG Groene Energie is aangegeven dat de iRG zich zou "moeten concentreren op vier domeinen, met name (1) Hernieuwbare energieproductie, (2) Slimme elektriciteitsnetwerken, (3) Energie-efficiëntie in gebouwen, en (4) Energie-efficiëntie in bedrijven" en voor deze domeinen beleidsadvies zou moeten formuleren "met een menu van mogelijke beleidsacties, ingebed in een Strategische Innovatie Agenda (SIA)." Beide innovatieregiegroepen zullen hun rapport in het najaar van 2012 opleveren. Over de resultaten zal overleg plaatsvinden met de ministers bevoegd voor energie, leefmilieu en duurzame ontwikkeling.

Gerichte initiatieven zoals competentiepolen en andere lichte structuren kunnen verder invulling geven aan de uitvoering van de strategie en ontvangen, bij erkenning door de Vlaamse Regering, een subsidie voor hun basiswerking en een geoormerkte projectfinanciering via het IWT. De steunovereenkomsten zijn effectieve instrumenten van beleidsvoering en bevatten daarom kritische prestatie-indicatoren (KPI), geënt op de strategische doelstellingen. De KPI's maken een tijdige terugkoppeling naar het beleid mogelijk.

In december 2011 werden de aanvragen tot verlenging van de competentiepolen Vlaams Instituut voor de Mobiliteit (VIM), Vlaams Instituut voor Logistiek (VIL), FlandersInShape (FIS), de nieuwe competentiepool rond Duurzame Chemie FISCH (zie ook Witboek NIB – A 9), het Strategisch Initiatief Materialen (SIM), en het Media Innovatiecentrum (MIC, intussen MIX) door de Vlaamse Regering goedgekeurd. De competentiepolen Flanders' Drive (NIB – A11), Flanders' Synergy (NIB-A12), het nieuwe initiatief, de Sociale Innovatiefabriek, en ook het Milieu- en Energietechnologie Innovatieplatform (MIP) dienden in 2012 een aanvraag in tot erkenning als lichte structuur. Over deze aanvragen wordt in het najaar 2012 een beslissing genomen. Een zelfde mogelijkheid wordt in de loop van 2013 geboden aan Flanders' Mechatronics Technology Centre (FMTC), in het kader van de transformatie van de maakindustrie (NIB A10), waarbij verwacht wordt dat FMTC een plaats krijgt in een transformatie- en innovatieplatform voor de maakindustrie op basis van een duidelijke strategie en gebaseerd op de lopende IWT haalbaarheidsstudie 'Made Different'.

Het Interministerieel Comité Industrie werkt, in het kader van het Europese cohesie- en innovatiebeleid, een slimme specialisatiestrategie uit, waarin innovatieclusters, die passen binnen de innovatieknooppunten en waarmee Vlaanderen zich internationaal kan onderscheiden, geïdentificeerd en ontwikkeld worden.

OD 2. Optimaliseren van de impact en verdere integratie van de Strategische Onderzoekscentra in het innovatielandschap

In de periode 2011-12 werden de Strategische Onderzoekscentra (SOC's) IMEC, VIB, iMinds¹ en VITO geëvalueerd. De resultaten van deze oefening waren relevant voor het opmaken van de nieuwe convenanten en de positionering van de SOC's in het innovatielandschap. Om hun impact te vergroten wordt er nog intensere samenwerking onderling en met alle innovatieactoren nagestreefd. Verder wordt ingezet om de doorstroom naar economische en maatschappelijke valorisatie te versterken. In dat kader werden aan de SOC's ook aangepaste instrumenten aangereikt zoals het Spin-Off

¹ iMinds is sinds 11 oktober 2012 de nieuwe naam van IBBT. iMinds is een SOC, opgericht door de Vlaamse overheid met als doel ICT-innovatie te stimuleren.

Financieringsinstrument SOFI. De nieuwe convenanten onderstrepen ook de belangrijke rol van de SOC's bij initiatieven zoals het Innovatiecentrum Vlaanderen en het Nieuw Industrieel Beleid.

Ook de onderlinge samenwerking wordt versterkt. Hiertoe wordt er tweemaal per jaar, een overlegforum (SOC-Forum) georganiseerd samen met het departement EWI en de voogdijminister.

In de eerste helft van 2012 werd VITO geëvalueerd. De aanbevelingen uit deze evaluatie zullen meegenomen worden bij de opmaak van een nieuwe convenant.

Spin-offs van de SOC's

De Vlaamse Regering besliste op 10 juni 2010 om 10 miljoen euro ter beschikking te stellen voor deelnemingen van het Vlaams Gewest in spin-offs van de SOC's (SOFI). Deze middelen worden door PMV beheerd. Voorlopig zijn volgende spin-off financieringen voor SOFI afgesloten:

- QBiologicals NV (VIB): productie van biologicals – 500.000 euro kapitaal;
- Pepric NV (IMEC): medische beeldvorming – 1.000.000 euro kapitaal toegezegd, waarvan 650.000 euro gestort. Tweede tranche van 350.000 euro is voorwaardelijk aan het bereiken van welbepaalde mijlpalen;
- Viloc NV (iMinds): object beveiliging en asset management voor de bouwsector – 500.000 euro lening, waarvan een eerste schijf van 250.000 euro is uitgekeerd. De tweede schijf van 250.000 euro is onderworpen aan het behalen van welbepaalde mijlpalen.

Verder is een principieel akkoord voor 1.000.000 euro verleend voor een volgende spin-off van het VIB actief in gewasbescherming.

Een SOC die ervoor kiest om een dossier binnen de eigen werking verder te laten incuberen alvorens er sprake is van de oprichting van een spin-off kan hiervoor een lening van ten hoogste 50.000 euro verkrijgen van het Vlaams Gewest. Voorlopig zijn in totaal een zeven incubatieprojecten goedgekeurd (1 IMEC: e-vince, 6 iMinds: Camargus, Blindspot, Caramble, Small Town Heroes, Limecraft, Ontoforce, Track4c), telkens voor 50.000 euro. Bij de begrotingsopmaak 2013 is voorzien in een bijkomende kapitaalinjectie van 10 miljoen euro voor SOFI.

OD 3. Beantwoorden van maatschappelijke uitdagingen via 'grote projecten'

De benadering van innovatieknooppunten laat toe strategieën te ontwikkelen gericht op de grote maatschappelijke uitdagingen en zo op een realistische en doeltreffender manier middelen en initiatieven te kanaliseren, te mobiliseren en te oriënteren op deze maatschappelijke uitdagingen.

1. Innovatieknooppunt Transformatie door Innovatie

Onder dit innovatieknooppunt worden acties van het innovatiebeleid samengebracht die gericht zijn op de versterking van de transformatiecapaciteit van de industrie door innovatie. FISCH ontplooit de transformatie- en innovatiestrategie voor de transitie naar duurzame chemie, FMTC zal worden ingeschakeld om de transitiestrategie uit te bouwen voor de maakindustrie en Flanders DRIVE wordt het transformatieplatform voor de voertuigindustrie. De concrete actieprogramma's van deze initiatieven worden onder meer ondersteund door een gereserveerd projectbudget bij IWT.

De adviezen van de IRG's automotive en duurzame chemie hebben aanleiding gegeven tot het ondersteunen van een sterkere strategische capaciteit om deze transformaties te richten, repectievelijk van een voertuigindustrie naar een mobiliteitsindustrie en van de klassieke petrochemie naar een duurzame chemie, door middel van lichte structuren voor de coördinatie van de actoren rond een strategisch innovatieplatform. Begin 2012 werd het Transformatie- en Innovatieplatform FISCH geïnstalleerd. Dit platform wordt opgevolgd als een mogelijk model voor een clustergerichte aanpak van de transformatie. Voor de automotive wordt aan Flanders Drive ook gevraagd een transformatiestrategie te ontwikkelen. FMTC zal dit doen voor de transformatie van de maakindustrie.

De pijler 'Innovatie door Transformatie' in het Actieplan NIB vervolledigt deze centrale acties voor gerichte strategieën met andere maatregelen, zoals het ondersteunen van lead-plants, ondersteuning

van het NIB door de SOC's, de ontwikkeling van het Innovatief Aanbesteden maar eveneens een grotere rol van normering in het stimuleren van innovatie. Ook de ontwikkeling van (open) O&O- en innovatie-infrastructuur in een meerjarenperspectief (met internationale afstemming) is een belangrijke strategische component om toekomstgerichte industriële en economische activiteiten in Vlaanderen te verankeren.

2. Innovatieknooppunt Eco-innovatie

I-Cleantech Vlaanderen

De vzw I-Cleantech Vlaanderen (ICTV) stelt zich tot doel de ontwikkeling van cleantech in Vlaanderen te stimuleren, de verspreiding ervan zowel gewestelijk als internationaal te promoten, de mogelijkheden ervan in het kader van de transitie naar een duurzame samenleving te valoriseren en het maatschappelijk draagvlak ervoor te versterken. De vzw ICTV werd eind januari 2012 officieel opgericht. Begin juli 2012 finaliseerde de Raad van Bestuur van ICTV het businessplan en diende een subsidieaanvraag voor het innovatie-initiatief ICTV in bij de minister van innovatie. Tevens werd een Algemeen Directeur benoemd door de Raad van Bestuur.

iRG Eco-innovatie

Het doel van de iRG Eco-innovatie is om te komen tot beleidsadvies, met een menu van mogelijke beleidsacties, ingebed in een Strategische Innovatie Agenda (SIA). De insteek hierbij is als volgt:

- a) Om een duurzame samenleving te bereiken, zijn duurzame en milieugerichte innovaties noodzakelijk. Die innovaties zijn erop gericht de druk, veroorzaakt door productie- en consumptieprocessen, binnen de grenzen van de milieugebruiksruimte te houden.
- b) Dergelijke eco-innovaties zijn voor een belangrijk deel technologisch van aard, waarbij het doel is om producten, diensten of processen na te streven die toegevoegde waarde genereren door het gebruik van niet-hernieuwbare hulpbronnen te vermijden of zoveel als mogelijk te beperken of door de emissies en afvalstromen bij het voortbrengen ervan beduidend te verminderen. Door de stijgende energie- en grondstofprijzen zullen deze eco-efficiënte technologieën ook steeds prijscompetitiever worden dan conventionele technologieën.
- c) Daarnaast kunnen eco-innovaties ook nieuwe business modellen, organisatorische innovaties, product-dienstcombinaties, institutionele innovaties en systeeminnovaties inhouden, die de technologische eco-innovaties waar mogelijk ook aanvullen of ondersteunen. (...)
- d) Een ondersteunend beleid gebaseerd op een samenwerking tussen wetenschap, technologie en innovatie maar ook met maatschappelijke stakeholders is hierbij nodig.
- e) Afstemming met de Vlaamse Strategie voor Duurzame Ontwikkeling (VSDO) is cruciaal.
- f) De SIA moet de basiselementen bevatten voor het masterplan Groene Economie.
- g) Het transversale karakter van eco-innovatie moet sterk naar voor komen.

De iRG is in de laatste fase van haar werkzaamheden. Het eindrapport wordt eind oktober 2012 voorgesteld aan de VRWI-Raad, die vervolgens een advies overmaakt aan de minister. Hierover zal overleg plaatsvinden met de ministers bevoegd voor leefmilieu en duurzame ontwikkeling.

MIP

MIP profileert zich als een onafhankelijk platform dat bedrijven, overheden, onderzoekscentra en middenveldorganisaties in Vlaanderen samenbrengt die betrokken zijn bij de ontwikkeling en toepassing van cleantech in functie van een verbeterde competitiviteit van de doelgroep en het versterken van de competenties in Vlaanderen. Daarenboven is MIP een financieringsinstrument voor vraaggedreven onderzoek gericht op duurzaam materiaal-, energie- en waterbeheer en duurzame mobiliteit.

3. Innovatieknooppunt Groene energie

Het advies van de iRG Groene Energie wordt eerst ingewacht, alvorens het innovatieknooppunt verder wordt ontwikkeld. Op institutioneel vlak is er de oprichting van het Vlaams Energiebedrijf.

4. Innovatieknooppunt Zorginnovatie

De realisatie van de ViA-doorbraak Flanders' Care wordt verder ingevuld door inspanningen van IWT in het kader van de demonstratieprojecten van Flanders' Care, de ontwikkeling van de zorginnovatieruimte Vlaanderen, de initiatieven in het kader van het transformationeel onderzoek en het Centrum voor Medische Innovatie.

Flanders' Care

Flanders' Care wil de medisch-technologische vooruitgang aanwenden in het voordeel van de patiënten en voor industriële vermarkting van Vlaamse innovatie. De missie van Flanders' Care is om op een aantoonbare wijze en door innovatie het aanbod van kwaliteitsvolle zorg te verbeteren en verantwoord ondernemerschap in de zorg economie te stimuleren.

Het IWT werkte in 2011 en 2012 samen met 'Flanders Care' in het kader van de beoordeling en selectie van voorstellen voor demonstratieprojecten. Twee bijkomende innovatieadviseurs bij de innovatiecentra richten hun diensten specifiek op de ondernemingen in de zorgsector om zo het aantal innovatieprojecten in de sector aan te zwengelen.

Proeftuin Zorginnovatieruimte Vlaanderen

De proeftuin Zorginnovatieruimte Vlaanderen richt zich op het stimuleren van innovatie in de ouderenzorg om op termijn het hoofd te kunnen bieden aan de uitdagingen die gepaard gaan met de vergrijzing van de Vlaamse bevolking. De proeftuin beoogt zorginnovatieve initiatieven te ondersteunen waarbij niet alleen aandacht besteed wordt aan de curatieve aspecten van zorg, maar eveneens aan preventie (o.a. tegengaan van sociale kwetsbaarheid, verhogen van de kwaliteit van de huisvestingssituatie), sensibilisering en detectie.

De proeftuin zal bestaan uit één of meerdere proeftuinplatformen, waarop projecten uitgevoerd worden. Een platform bestaat uit een infrastructuur, een ondersteunende structuur voor de algemene werking en een testpopulatie.

Om te vermijden dat de verschillende platformen/projecten los van elkaar staan, wordt één "programme office" voorzien, die de activiteiten op alle platformen coördineert. Deze taak zal uitgevoerd worden door iMinds. Aan de programme office zal een wetenschappelijk consortium van kennisinstellingen verbonden zijn dat zal instaan voor de wetenschappelijke begeleiding van de platformen en projecten. Verder zal ook een klankbordcommissie opgezet worden die bestaat uit vertegenwoordigers van Flanders' Care en verschillende actoren uit het werkveld en die als taak heeft om nieuwe innovatieve ideeën aan te reiken voor de proeftuinplatformen.

Voor de proeftuin worden drie oproepen voorzien, verspreid over twee fasen. In een eerste fase (2012) worden parallel twee oproepen gelanceerd: enerzijds een oproep voor proeftuinplatformen + bijhorende projecten (voorzien budget: € 6,02 M) en anderzijds een oproep voor een project kennisopbouw voor de selectie van het wetenschappelijk consortium (voorzien budget: € 0,93 M). Zodra bekend is welke platformen geselecteerd werden, wordt in een tweede fase (2013) een bijkomende oproep (voorzien budget: € 2 M) gelanceerd, waarbij (nieuwe) aanvragers die gebruik wensen te maken van een gesteund platform, een projectvoorstel kunnen indienen. De platformen hebben een duur van maximaal 3 jaar. Projecten kunnen niet langer lopen dan de duur van het platform waarop ze uitgevoerd worden.

De proeftuin heeft een economische en maatschappelijke finaliteit. Op maatschappelijk vlak gaat de aandacht zowel naar het betaalbaar houden van het zorgsysteem en de vermaatschappelijking van de zorg als naar het voorzien van een degelijke zorgkwaliteit voor de individuele ouderen.

Transformationeel geneeskundig onderzoek

Aansluitend bij de initiatieven die kaderen in Flanders' Care heeft de Vlaamse regering op 8 juni 2012 haar goedkeuring gehecht aan de lancering van het programma Transformationeel Geneeskundig Onderzoek (TGO). Binnen dit programma kunnen innovatieve projecten gefinancierd worden die gericht zijn op de ontwikkeling van efficiëntere en betaalbare geneesmiddelen.

Het programma TGO beoogt om een bijdrage te leveren aan een transformatie van de wetenschappelijke en klinische geneesmiddelenontwikkeling door steun te bieden aan projecten rond de ontwikkeling en uitvoering van adaptieve klinische studies. Verder wordt het gebruik van biologische materialen, afkomstig uit vraaggedreven biobanken, gestimuleerd. Door krachten te bundelen en brede samenwerkingsverbanden te ondersteunen, wenst het TGO-programma bij te dragen aan de ontwikkeling van efficiëntere en betaalbare geneesmiddelen.

Het programma transformationele geneeskunde voorziet financiering van samenwerkingsprojecten die steeds een valorisatie beogen met een gemengde economische en maatschappelijke finaliteit en steunen op samenwerking tussen kennisinstellingen, klinische centra en bedrijven.

De Vlaamse regering heeft IWT gemachtigd om een oproep te lanceren en steun toe te kennen tot maximaal 10 miljoen euro voor de oproep. De raad van bestuur van IWT heeft de oproep opengesteld op 22 juni 2012. De beslissing over toekenning van steun is voorzien voor het tweede kwartaal van 2013.

Centrum voor Medische Innovatie (CMI)

De Vlaamse Regering heeft eerder aanzienlijke middelen vrijgemaakt om de basisvoorwaarden voor een sterker en efficiënter translationeel onderzoek mogelijk te maken. Hiertoe werd een steunovereenkomst met het CMI goedgekeurd, waarbij het gericht harmoniseren, coördineren en uitbouwen van de biobanken centraal stond.

Het programma Transformationele Geneeskunde biedt een opportuniteit aan het CMI om te participeren in onderzoeksprojecten, door biomaterialen beschikbaar te stellen voor bedrijven en/of kennisinstellingen en door zelf te participeren in onderzoeksprojecten.

CMI heeft een strategisch plan voor de werking in 2013 en 2014 opgesteld, dat momenteel aan een evaluatie onderworpen wordt. Afhankelijk van de uitkomst van de evaluatie worden de nodige bijstellingen overwogen.

5. Innovatieknooppunt Duurzame mobiliteit en logistiek

Competentiepolen

Vorig jaar werden in dit kader de competentiepolen VIM en VIL verlengd (zie SD 1 OD 1). De verlenging van Flanders' Drive wordt geagendeerd in het najaar 2012. In 2012-13 zal de samenwerking tussen VIM, VIL en Flanders' Drive gestimuleerd worden ten einde bij de tussentijdse evaluatie tot afspraken te komen voor sterkere synergiën.

Proeftuin voor het elektrisch voertuig

De proeftuin werd opgezet als een combinatie van platformen, met financiële bijdragen van de deelnemende partners, waarop diverse projecten kunnen uitgevoerd worden. Op 15 juli 2011 besliste de Vlaamse regering om 5 voorstellen voor platformen te steunen voor een maximaal bedrag van 16,5 miljoen euro. De vragen waar deze projecten een antwoord op willen geven zijn zeer uiteenlopend en bijzonder relevant voor de bedrijven/instellingen in Vlaanderen die actief zijn in deze sector, ze betreffen bijvoorbeeld de plaatsing en interoperabiliteit van laadinfrastructuur, elektrische voertuigen in multimodale concepten, invloed op de elektriciteitsvoorziening, business modellen, nieuwe technologie etc. Ter ondersteuning van de samenwerking tussen de platformen en de communicatie naar buiten is een *programme office* gehuisvest bij VITO. Alle platformen zijn nu operationeel. Over een periode van 3 jaar kunnen projecten op deze platformen worden uitgevoerd. Medio 2012 waren reeds 8 projecten opgestart waarvoor extra steun werd toegekend.

6. Innovatieknooppunt Sociale innovatie

Om sociale innovatie te operationaliseren werd op 1 december 2011 een startvergadering georganiseerd waarbij het brede terrein van sociale innovatie afgebakend werd. Daarbij werd het debat aangegaan met binnen- en buitenlandse experts, met relevante belanghebbenden en met vertegenwoordigers van de Europese Commissie. Een onderscheid werd gemaakt tussen: (1) werkplekinnovatie, (2) sociaal ondernemerschap en (3) brede ondersteunende sociale innovatie.

Flanders' Synergy werkt het domein van de werkplekinnovatie verder uit. Er zijn twee dominante beweegredenen om te werken rond "het nieuwe organiseren". Organisaties staan voor de uitdaging om meer ouderen aan het werk te houden maar tegelijkertijd ook een aantrekkelijke werkgever te zijn waar vier tot vijf verschillende generaties kunnen samenwerken. Ze worden dus uitgedaagd om werkbaar werk te creëren voor elkeen. Tegelijkertijd kan werkplekinnovatie bijdragen tot het algemeen innovatiesucces van ondernemingen.

Vanaf medio 2009 tot eind 2011 gingen 80 veranderingstrajecten van start. Een groot aantal daarvan zijn KMO's (62%). De meeste organisaties zijn afkomstig uit diensten (36), gevolgd door industrie (28) en socialprofit (11). Voor de volgende werkingsjaren werden o.a. volgende prioritaire thema's bepaald:

- A. het uitbouwen van organisaties waar mensen (langer) werken met goesting;
- B. het ontwikkelen van nieuwe zorgmodellen;
- C. het ondersteunen van de uitbouw van de "factories of the future" waar de mens centraal staat;
- D. groeien zonder te bureaucratiseren in de dienstverlenende sector.

Omdat de beide andere domeinen van sociale innovatie (sociaal ondernemerschap en brede ondersteunende sociale innovatie) verder dienden uitgewerkt, werd een participatief proces (Rondetafel van 27 april 2012) opgestart met een breed scala aan belanghebbenden. Deze bepaalden een inhoudelijk-thematische oriëntatie waarop de brede ondersteunende sociale innovatie zich moet richten. Tevens schetsten ze welke randvoorwaarden van belang zijn om een actieve deelname te stimuleren aan de ontwikkeling van sociale innovatie in Vlaanderen. De rondetafel diende immers om een basis te vormen waardoor een breed gedragen sociaal innovatiebeleid ontwikkeld kan worden dat aansluit bij de randvoorwaarden die de belanghebbenden aangeven.

Tegen eind 2012 zal aan de Vlaamse Regering een voorstel van de Sociale Innovatiefabriek voorgelegd worden, onder de vorm van een lichte structuur met als doel het ondersteunen en promoten van sociaal ondernemerschap en het ondersteunen en promoten van brede ondersteunende sociale innovatie in functie van het oplossen van belangrijke maatschappelijke uitdagingen in Vlaanderen. Het initiatief beoogt hiermee aan te sluiten bij de VIA-doelstellingen voor een sociaal en solidair Vlaanderen tegen 2020. De maatschappelijke thema's die de eerste jaren als leidende thema's meegenomen zullen worden bij de selectie van studies en projecten zijn armoede, diversiteit, nieuwe vormen van verbinding (eenzaamheid/vergrijzing), verstedelijking en de klimaatproblematiek.

In het najaar van 2012 zal, in overleg met de bevoegde ministers, de ontwikkeling van sociale innovatie verder uitgewerkt worden. Daarbij onderscheiden we een drietal fasen. Een eerste fase is erop gericht om door en met de belanghebbenden op een permanente en longitudinale wijze sociaal innovatieve ideeën te stimuleren, zodat de sociale innovatieve capaciteit in Vlaanderen versterkt wordt. Een tweede fase zal zich richten op het verrijken en uitwerken van geselecteerde ideeën rond sociale innovatie. In een derde fase tenslotte zullen de uitgewerkte projecten rond sociale innovatie op basis van een impactanalyse (maatschappelijk, economisch en return on investment) versterkt en begeleid worden naar de markt, regulier beleid of privaat-publieke samenwerking. Daarbij zullen de andere beleidssectoren betrokken worden bij de opvolging van de voor hen relevante projecten. Daarbij kan zowel de wenselijkheid als de mogelijkheid om succesvolle projecten in regulier beleid op te nemen door de betrokken beleidssectoren grondig geëvalueerd worden.

Zoals aangegeven in de Conceptnota Innovatiecentrum Vlaanderen, "om bredere, transversale beleidsafstemming vroeg in het traject te verzekeren", "door de minister van innovatie het initiatief genomen worden tot overleg en afstemming met de betrokken collega-ministers".

Doorheen de verschillende fasen wordt telkens gericht onderzocht hoe sociaal innovatieve projecten onafhankelijk van projectondersteuning tot duurzame initiatieven kunnen uitgroeien. De eerste fase werd opgestart door de rondetafel en dit participatief proces zal verder uitgebouwd worden. De tweede fase, waarvoor een open oproep wordt uitgeschreven, heeft tot doel om de beste ideeën inzake sociale innovatie te selecteren om daarna te onderzoeken in hoeverre deze sociaal-innovatieve ideeën verrijkt en versterkt kunnen worden, waardoor ze mogelijks in aanmerking komen voor de hoger vermelde derde fase.

Het is pas in die derde fase dat strategische keuzes gemaakt worden op basis van de ervaring opgedaan met de huidige, tweede fase die dus eerder verkennend van aard is. Het wat breder “zaaien” met een eenmalige oproep en een gedegen analyse van de resultaten ervan zullen de efficiëntie en effectiviteit van de vervolfinanciering in de derde fase ten goede komen.

SD 2. Hogere Innovatiekracht voor de Vlaamse Economie

Een pijnpunt aangehaald in het Soete2-rapport is de lage absorptiecapaciteit vooral bij KMO's. Absorptiecapaciteit is het vermogen van een bedrijf om externe informatie, die nieuw is voor het bedrijf, om te zetten in (innovatieve) producten, processen en diensten. Deze raakt rechtstreeks aan het innovatievermogen van bedrijf en economie. Flanders' DC zal samen met de innovatiecentra een gerichte benadering uitwerken om de absorptiecapaciteit en innovatiebetrokkenheid en dito vermogen van vooral de KMO's te versterken.

In de inleiding van aanbevelingen 14 en 15 stelt het Soete2-rapport dat een 'one-size-fits all' voor de bedrijven niet langer aangepast is aan de realiteit van het innovatieproces in Vlaanderen anno 2012. De expertengroep geeft ook aan dat voor de klassieke, niet-hoogtechnologische KMO's meer sensibilisering nodig is. Deze aanbevelingen sluiten aan bij het voorstel tot bijsturing van de O&O-steun aan bedrijven die resulteert uit de strategische oefening die de raad van bestuur van IWT momenteel uitvoert. 2013 wordt alleszins een scharnierjaar voor de bedrijfssteun. Er wordt een aanpassing volgens drie lijnen voorgesteld: de aanpak eenvoudiger maken, differentiëren om beter in te spelen op de noden en verwachtingen van de bedrijven en zoveel mogelijk samenwerking binnen het ecosysteem ondersteunen, tussen de bedrijven onderling en met kennisinstellingen. Dit wordt verder geconcretiseerd in steunpercentages vereenvoudigen, selectiecriteria vereenvoudigen, selectieprocedure vereenvoudigen, differentiëren en samenwerking ondersteunen. Deze meer strategische elementen worden in het najaar binnen IWT verder uitgewerkt in een concrete aanpak.

OD 1. Werken aan een verhoogde valorisatie: versterken en versnellen van het valorisatietraject

Aanbeveling 12 en 13 van het Soete2-rapport richten zich op de valorisatie van onderzoek en de bevordering van kennisdoorstroming door mobiliteit van onderzoekers. Enerzijds wijst men op het belang van het doelgericht mikken op valorisatie. Dit sluit aan bij de aanpak van IWT dat voor al zijn projecttypes de valorisatiemogelijkheden meeneemt, rekening houdend met de tijdshorizon waarop deze valorisatie zich kan realiseren. Anderzijds stelt het rapport dat de valorisatie-eisen van IWT 'als onredelijk zwaar gepercipieerd worden'.

In de in voorbereiding zijnde bijsturing van de IWT-steun aan bedrijven worden ook de evaluatiecriteria, waaronder het valorisatiepotentieel herzien. De mogelijke impact van het projectvoorstel wordt bekeken vanuit het standpunt van het bedrijf, maar ook als hefboom naar potentiële economische waarde in Vlaanderen als gevolg van de toepassing van de resultaten. Die hefboom wordt uitgedrukt als de verhouding tussen de verwachte economische toegevoegde waarde (onder de vorm van werkgelegenheid en investeringen) en de steun. Bij de appreciatie wordt de benadering vanuit het bedrijf overstegen en wordt de impact vanuit meerdere gezichtspunten in rekening gebracht.

Bovendien verschillen bedrijven en hun projecten sterk, daarom zal voortaan de beoordeling van de criteria explicieter worden gedifferentieerd in functie van een realistisch verwachtingspatroon. De eisen gesteld aan een startende KMO zullen bijvoorbeeld anders zijn dan deze gesteld aan een kennisintensief bedrijf.

Ook in de overige IWT programma's zal er steeds, zoals ook nu reeds, belangrijke aandacht zijn voor het valorisatie-aspect in het innovatiedoel van het project. Afhankelijk van de doelstellingen van het programma kan dit op kortere (cfr. VIS-traject, TETRA) dan wel langere termijn zijn (cfr. SBO, mandaten enz.).

OD 1.1. Stimuleren van samenwerking tussen kennisinstellingen en bedrijfswereld

De samenwerking tussen kennisinstellingen en de bedrijfswereld is een belangrijke hefboom om het valorisatietraject te versnellen. Vlaanderen beschikt hiervoor over verschillende kanalen, zoals het IOF, het TETRA-fonds en de VIS-trajecten (zie OD 1.1. en OD 1.2.)

In vrijwel alle steunkanalen van IWT, gaande van strategisch basisonderzoek op initiatief van de onderzoeksinstellingen, onderzoek op initiatief van bedrijven tot innovatiestimulering wordt de samenwerking tussen kennisinstellingen en bedrijven gestimuleerd.

Het TETRA-Fonds subsidieert projectmatig, toepassingsgericht onderzoek met economische finaliteit. De projecten worden uitgevoerd door de onderzoeksgroepen van hogescholen en universiteiten en worden begeleid door een gebruikersgroep. Deze bestaat minstens uit bedrijven en eventueel bijkomend uit non-profitorganisaties die actief participeren tijdens de uitvoering van het project.

Een goede afstemming met PWO is belangrijk. Door de verschillende accenten in beide programma's kan de synergie versterkt worden. TETRA heeft een economische finaliteit en PWO middelen worden meestal ingezet voor onderzoek met een maatschappelijke finaliteit. Het TETRA fonds is zo voor de hogescholen een belangrijk kanaal om verder samen te werken met de onderzoeksgroepen van hun vroegere masteropleidingen en zo toegang tot academische kennis en onderzoeksinfrastructuur te behouden.

ICON-projecten bieden de mogelijkheid om binnen een gekoppeld project, steun aan onderzoeksinstellingen te combineren met steun aan onderzoek en ontwikkeling bij bedrijven. De belangrijkste gebruiker van dit projecttype is het iMinds dat jaarlijks minstens één oproep lanceert. ICON-projecten kunnen, onder bepaalde voorwaarden, ook gehanteerd worden door de lichte structuren (zo maken SIM, MIP en MIX er reeds gebruik van).

Het programma landbouwonderzoek werd hervormd. De nieuwe Landbouwtrajecten hebben een gelijkaardige doelstelling als de VIS-trajecten: vanuit een vraaggedreven uitdaging, via een geïntegreerde aanpak, innovatieve oplossingen aanbieden die een belangrijke economische meerwaarde hebben voor de primaire sector (land- en tuinbouw). De primaire producenten zijn sterk afhankelijk van de andere actoren in de agrovoedingsketen. Om de samenwerking over de sectoren heen en met aanverwante kennis/technologiedomeinen te stimuleren, is in de mogelijkheid voorzien om bedrijven uit de toeleverings- en/of de verwerkende industrie te betrekken bij de Landbouwtrajecten. De eerste projecten werden beslist begin 2012 en de ervaring hieruit wordt meegenomen bij de volgende oproep. De evoluties in de projectportfolio van het programma zullen nauwgezet opgevolgd worden en na behandeling van de tweede oproep wordt een eerste analyse moment voorzien met het oog op eventuele bijsturing.

OD 1.2. Versterken van het strategisch onderzoek***Het strategisch basisonderzoek (SBO)***

Bij strategisch basisonderzoek ligt de nadruk op het economisch en maatschappelijk valorisatiepotentieel en de betrokkenheid van bedrijven en maatschappelijke actoren in de projecten. Hierbij is monitoring van de resultaten en de transfer ervan naar de gebruikers van belang. Begin 2012 werden de projectuitvoerders bevraagd via een enquête. De antwoorden worden voor het grootste gedeelte ontvangen en worden momenteel verwerkt. In het najaar 2012 zullen de resultaten voorgelegd worden aan de raad van bestuur van het IWT;

In 2012 werd een effectenmeting uitgevoerd van het maatschappelijk programmadeel. Ook werd een aanzet gegeven tot een methodiek voor een betere aansluiting bij de maatschappelijke prioriteiten zoals vastgelegd in de innovatieknooppunten.

Het toegepast biomedisch programma met maatschappelijke finaliteit (TBM)

Dit programma staat open voor alle Vlaamse non-profit O&O-actoren (universiteiten, ziekenhuizen, hogescholen, onderzoeksinstituten). Gezien de focus van het programma is het evenwel een vereiste dat er in een consortium van aanvragers minstens één Vlaams ziekenhuis opgenomen is.

Het TBM programma heeft een uitgesproken maatschappelijke finaliteit, namelijk het onderzoek met een maatschappelijk finaliteit zonder mogelijkheid voor industriële interesse. Het programma TBM is hierdoor complementair aan het programma Transformatieel Geneeskundig Onderzoek (TGO), dat eveneens translationeel is maar een gecombineerde economische/maatschappelijk finaliteit heeft en een sterke bedrijfsbetrokkenheid nastreeft.

Voor 2013 worden geen wijzigingen voorzien, met uitzondering van beperkte procesaanpassingen.

OD 2. Werk maken van netwerkbemiddeling, clustervorming en andere vormen van faciliteren

De dynamiek van innovatie vraagt de nodige netwerking en samenwerking tussen betrokken actoren (kennisinstellingen, ondernemingen, overheid). Het beschikbare instrumentarium blijft daarvoor van belang en er zal nagegaan worden hoe dit ook kan helpen bij het beter aligneren van de diverse initiatieven met de innovatieknooppunten.

OD 2.1. Samenwerking ter bevordering van kennisoverdracht – kerntaak Vlaams Innovatienetwerk VIN

Het IWT werkt aan een hechte samenwerking tussen de innovatiespelers in Vlaanderen en ondersteunt dit Vlaams Innovatienetwerk (VIN) door het organiseren van overleg, het bevorderen van de netwerking en het inrichten van opleidingen en waar relevant het aanbieden van professionele ondersteuning. Hierdoor krijgen Vlaamse bedrijven op een snelle, laagdrempelige wijze toegang tot de benodigde innovatie-ondersteuning, aangeboden door de actoren van het netwerk. De uitrol van het actieplan, gestart in 2011, wordt verder ingevuld in 2012 en zal in 2013 worden voltooid. Er wordt gewerkt rond communities, een aantal testcommunities werden reeds opgestart. De vernieuwde aanpak moet leiden tot een verbeterde interactie binnen het VIN en het meer geïntegreerd aanbieden van innovatieondersteuning aan bedrijven in een innovatietraject. Dit is ook het doel van NIB-actie 16 en gaat in tegen de versnippering van initiatieven zoals aangekaart in het Soete2-rapport. Concreet zullen de betrokken agentschappen en organisaties een werkmodel voor een klantgericht aanbod van hun ondersteuningsinstrumentarium uitwerken via onder meer gezamenlijke opleidingsworkshops.

VIS-trajecten richten zich op concrete en vraaggedreven uitdagingen van een collectief van bedrijven die door middel van innovatie kunnen beantwoord worden. Kenmerkend voor deze projecten is dat ze een geïntegreerde aanpak van een bepaalde uitdaging beogen. De innovatieve oplossingen moeten op korte termijn toepasbaar zijn bij een ruime doelgroep van bedrijven en moeten een belangrijke toegevoegde waarde leveren voor de doelgroep bedrijven. De tweede oproep van dit nieuwe programma is intussen achter de rug. Bij de tussentijdse evaluatie van de eerst besliste projecten, in de loop van 2013, zullen de eerste resultaten van de nieuwe aanpak zichtbaar worden en kunnen deze getoetst worden aan de doelstellingen van het programma.

OD 2.2. Optimalisatie van de werking van de Innovatiecentra

De vijf provinciale Innovatiecentra zijn uitvoerder van de projecten regionale innovatiestimulering van het IWT. Op basis van de beslissing van de Vlaamse Regering van 17 december 2010 lopen de huidige projecten over de periode 2011-2014 met een totaal budget van 16.500.000 euro, gelijk verdeeld over de vijf Innovatiecentra.

De innovatiecentra hebben als missie om vanuit een relaisfunctie binnen het Vlaams Innovatienetwerk (VIN) bedrijven en ondernemers binnen een provincie aan te moedigen en te begeleiden om efficiënt en duurzaam te innoveren. In deze context wordt gewerkt aan een beter geplande en intensievere communicatie naar de bedrijven, en aan de uitbouw van een lange termijnrelatie met de bedrijven, met voldoende aandacht voor de nazorg van innovatietrajecten. Een ander belangrijk aspect van hun

taakstelling is de navigatorrol in het VIN, waardoor zij ook een belangrijke rol spelen in het actieplan rond het VIN.

De taakstelling binnen de bestaande projecten regionale innovatiestimulering sluit ook goed aan op de doelstellingen van Flanders'Care. In 2011 werd door de Vlaamse Regering beslist het bestaande team met twee innovatieadviseurs te versterken die zich specifiek richten op deze sector, wat sterk zal bijdragen tot de beleidsdoelstellingen van Flanders'Care. Deze adviseurs zijn intussen aan de slag.

De innovatiecentra werken in het kader van een afsprakenprotocol reeds samen met Agentschap Ondernemen en FIT. In 2012 worden ook samenwerkingsafspraken gemaakt met Flanders DC, ondermeer in het kader van een gezamenlijk project om meer KMO's warm te maken voor innovatie.

Daarnaast werken de innovatiecentra in 2012 ook mee aan het LED-initiatief van Agentschap Ondernemen, ter ondersteuning van de kennisdiffusie vanuit de hogescholen naar kleine bedrijven. De innovatiecentra zullen hier een coördinerende rol opnemen.

OD 3. Werk maken van innoverend ondernemerschap

In de ondersteuning van het innoverend ondernemerschap spelen verschillende factoren een rol. Zo moet er voldoende aandacht zijn in de innovatiecyclus voor de vermarkting en dus de marktgerichtheid van de innovatie en het gehanteerde business model, maar moet ook de absorptiecapaciteit van de ondernemingen t.a.v. innovatie versterkt worden. Gezien veel innoverend ondernemerschap zich afspeelt binnen KMO's, is het belangrijk dat het innovatie-instrumentarium vlot toegankelijk is voor de KMO.

Sensibiliseren voor creatief en innoverend ondernemen

Flanders DC is een belangrijke structurele partner om te sensibiliseren voor creatief ondernemen. Hiertoe zet Flanders DC in op het stimuleren van ondernemingscreativiteit. Er worden nieuwe inzichten, ideeën en praktische instrumenten aan de verschillende doelgroepen aangereikt. Er wordt daarnaast, in uitvoering van een convenant met het Agentschap Ondernemen, ook een bijkomende focus gelegd op het aanzetten van de creatieve sectoren tot een meer ondernemende attitude. Op deze wijze beoogt Flanders DC zowel ondernemend Vlaanderen creatiever te maken als creatief Vlaanderen ondernemender te maken.

De creatieve industrieën worden betrokken in het innovatieproces. Er wordt, met de betrokken collega's van Economie en Cultuur, gewerkt aan de opmaak van een strategie en actieplan innovatie in creatieve industrieën op basis van de resultaten van ViA-rondetafel creatieve industrieën van mei 2011.

Naar aanleiding van deze ViA-rondetafel werd een oproep ("CICI") aangekondigd van 500.000 euro voor de kruisbestuiving tussen Vlaamse wetenschappers, innovatieve bedrijven en creatieve industrieën. Deze oproep zal tegemoet komen aan de verzuchtingen van de sector. Aangezien de creatieve industrie uit zichzelf innoverend is, kan zij leiden tot meer doorbraken in de wetenschap, in het bedrijfsleven en in de samenleving en zal een oproep dus een multiplicatoreffect hebben. Een belangrijke bijkomende doelstelling van deze specifieke oproep is drempelverlagend te werken met betrekking tot de reguliere innovatie-ondersteunende instrumenten van IWT. Deze oproep zal daarom als opstap fungeren naar het indienen van innovatieprojecten in reguliere kanalen. IWT zal bij de uitwerking van deze oproep maximaal rekening houden met de relatieve onervarenheid van de sector met het indienen van innovatieprojecten en rekening houden met de diversiteit van de sector zodat een zo ruim mogelijk aantal actoren en domeinen aan bod kunnen komen.

OD 3.1. Aandacht voor het bredere innovatieproces: vermarkting van innovatie en niet-technologische innovatie

Onder verbreding van het steunbare innovatietraject wordt verstaan dat activiteiten die de innovatie ondersteunen, maar die vroeger niet mee in de steunbare activiteiten werden opgenomen, nu toch worden meegeteld. Voorbeelden daarvan zijn marktstudies of usability studies. De laatste jaren is in de

bedrijfssteun van het IWT reeds een verruiming in die richting doorgevoerd. Dit zal verder geconsolideerd worden.

Onder verlenging van het steunbare innovatietraject wordt verstaan dat de steun aan innovatie door bedrijven verruimd wordt tot de fases dicht bij de markt. Proeftuinen zijn hier een gericht instrument voor. In 2011 werd de proeftuin Elektrische Voertuigen opgestart. Op basis van deze en vorige ervaringen en rekening houdend met buitenlandse voorbeelden, wordt het concept van de proeftuin verder ontwikkeld. De nieuwe proeftuin Zorginnovatiecentrum Vlaanderen is daar een voorbeeld van.

OD 3.2. Het versterken van de innovatiekracht van de ondernemingen

Dit richt zich vooral op het versterken van de absorptiecapaciteit van de KMO's via een geïntegreerde aanpak van de innovatiecentra i.s.m. Flanders DC. (zie inleiding SD 2). Een goede betrokkenheid van de KMO-organisaties is een succesvoorwaarde.

OD 3.3 Meer innoverend ondernemerschap

Met de interfacediensten van de associaties en de 'IWT-innovatiemandaten met het oog op de oprichting van een spin-off bedrijf' wordt er naast het valoriseren van wetenschappelijk onderzoek naar de bedrijfswereld ook ingezet op het stimuleren van onderzoekers tot innovatief ondernemerschap

Daarnaast kunnen startende en jonge ondernemingen met de steun van het IWT eenmaal een KMO-haalbaarheidsstudie uitvoeren met als hoofddoelstelling een globaal ondernemingsplan en business model uit te werken rond de beoogde innovatie. Op die manier kunnen zij de marktgerichtheid en het gehanteerde business model van hun innovatie aftoetsen en goed voorbereid met hun innovatieve onderneming van start gaan.

OD 3.4. Optimaliseren van het innovatie-instrumentarium ten behoeve van KMO's

Met het KMO-programma biedt het IWT aan KMO's directe financiële steun voor studies en projecten gericht op de ontwikkeling van innovatieve producten, processen, diensten of concepten. Een KMO-haalbaarheidsstudie is gericht op het verwerven van betere en onderbouwde inzichten over de mogelijkheden en haalbaarheid van een innovatie. KMO-innovatieprojecten dragen bij tot het realiseren van een innovatie. Dit kan zowel de ontwikkeling van een volledig nieuw of een beduidend vernieuwend (verbeterd) product, proces, dienst of concept omvatten. 'Innovatie' of 'vernieuwing' is daarbij te interpreteren als 'vernieuwend voor het bedrijf én met een duidelijke impact op de bedrijfsactiviteiten'.

Na een daling van het aantal aanvragen en toegekende steun in de voorbije jaren, is het aantal aanvragen echter weer sterk gestegen in 2012, zodat er eind 2012 opnieuw een ruime portfolio van steunbare projecten zal zijn met een geraamd totaal steunbedrag van 22 Meuro.

Voor de KMO's zijn snelle en eenvoudige procedures bijzonder belangrijk. De strategische en operationele aanpassingen die voor de ganse bedrijfssteun worden doorgevoerd, gelden natuurlijk ook voor de KMO-procedures. Dit houdt o.m. in :

- de aanpassing van de gehanteerde kostenmodellen zodat de reële kosten zo goed mogelijk aansluiten bij de a priori geraamde kosten, echter zonder een omstandige analyse bij toekenning van de steun en bij de finale afrekening;
- efficiëntie in de behandeling van de aanvragen en verdere beheersing van de behandelingsduur, waarbij de te leveren informatie bij de start van de projecten en in de opvolging strikter aan de impact op de beslissingen wordt getoetst;
- differentiatie naar het bedrijfstype waar relevant. Voor KMO's zijn dit bijvoorbeeld een startende KMO, een micro-ondernemingen met groeipotentieel, een innoverende KMO, een onderzoeksintensieve KMO die omvangrijke projecten uitvoert, ... In functie van de kenmerken en noden van deze verschillende bedrijfstypes, kunnen bepaalde regels en vereenvoudigingen worden toegepast.

OD 4. Wegnemen van hinderpalen bij de financiering van innoverend ondernemerschap.**OD 4.1. Ondersteunend economische overheidsinstrumentarium**

De groei en vernieuwing van onze economie verloopt via de weg van investeringen. Het stimuleren van dat innoverend ondernemerschap moet een belangrijke rol blijven spelen bij het ontwikkelen van een economisch beleidskader. Het economisch overheidsinstrumentarium aangeboden via PMV en LRM zal daarbij een cruciale rol blijven spelen. Niet alleen omdat het hefboomen creëert bij de financiering van investeringen, maar ook omdat het initiatieven tot ontplooiing laat komen die het in de huidige marktcontext moeilijk hebben om van de grond te komen. Hierbij moet er ook ruimte zijn om te investeren in nieuwe ontwikkelingen met hogere risico's en met een lange termijn perspectief.

In dat verband blijft het economisch overheidsinstrumentarium zich vooral richten op het benutten van innovatieve kennis die om marktintroductie vraagt (bijvoorbeeld via het TINA-fonds), op het vergroenen van onze economie met behulp van duurzame technologieën, en op de internationalisering van onze innovatieve bedrijven.

De bestaande en nieuwe instrumenten van PMV vormen een basis om in ruime zin faciliterend en mede-ondernemend op te treden. Dat geldt zowel voor de beschikbaarheid van risicokapitaal, als voor het verstrekken van waarborgen voor bedrijfskredieten en voor het financieren van specifieke focusdomeinen.

De Vlaamse Regering heeft bij opmaak van de begroting beslist om met het oog op economische valorisatie van associatieonderzoek 10 miljoen euro toe te voegen aan het Spin-Off Financieringsinstrument (SOFI) specifiek om de universiteiten en hogescholen te ondersteunen bij de financiering van spin-offs. De kennis en innovaties die ontwikkeld worden binnen de associatie, moeten via deze nieuwe bedrijven sneller hun weg vinden naar de economie.

OD 4.2. TINA-fonds

Met het TINA-fonds is door de Vlaamse regering 200 miljoen euro bijkomend risicokapitaal ter beschikking gesteld om innovatieve initiatieven met strategisch potentieel binnen de speerpuntclusters voor Vlaanderen te versterken. De nadruk ligt daarbij op structuurverandering van onze economie. En de bedoeling is om genoemde initiatieven versneld naar de internationale markt te brengen. Ondernemers, gevestigde bedrijven en kennisinstellingen moeten door onderlinge samenwerking en kruisbestuiving de kans krijgen nieuwe baanbrekende activiteiten te ontwikkelen. Inmiddels is het fonds volledig operationeel en zijn reeds een viertal investeringen goedgekeurd voor een gezamenlijk bedrag van circa 50 miljoen euro.

Er wordt in dit verband ook werk gemaakt van een goede afstemming tussen het verbeterde mechanisme van de Strategisch Transformatie Steun (STS) binnen het economisch ondersteuningsbeleid van het Agentschap Ondernemen, en de werking van TINA en de overige Bedrijfsinvesteringen die worden beheerd door PMV.

SD 3. Vlaanderen als innovatie-ontvankelijke topregio**OD 1. Innovatie als hefboom voor marktontwikkeling – Vlaanderen als 'lead market'*****Innovatief aanbesteden***

Via innovatief aanbesteden wil de overheid bedrijven stimuleren om innovatieve oplossingen te ontwikkelen die een antwoord bieden op belangrijke maatschappelijke noden, de dienstverlening van de overheid verbeteren en de ontwikkeling van nieuwe markten bevorderen. Alle beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid kunnen daarbij aan bod komen. De IWT-kenniscel Innovatief Aanbesteden coördineert de diverse initiatieven. Het programma loopt sinds 2008. Begin 2011 werd het programma verlengd voor een periode van twee jaar zodat de verdere uitrol van de pre-commerciële trajecten ondersteund kon worden.

De Vlaamse Regering dient nu een beslissing te nemen over de verderzetting van het programma. De snelle uitbouw van het innovatief aanbesteden wordt momenteel bemoeilijkt door het beperkt juridisch kader. Voorstellen voor de nodige prioritering en versterking van het Innovatief Aanbesteden zullen worden opgemaakt. Zie verder SD5 OD4.

OD 2. Tijdige aansluiting bij belangrijke innovatietrends

Vlaanderen neemt deel aan een pilootproject over slimme specialisatie, georganiseerd door de OESO. Daarbij worden twee gevalstudies bestudeerd, m.n. FISCH (duurzame scheikunde) en nano-health (IMEC). Dit initiatief van de OESO kadert in de voorbereiding van het nieuwe EU Cohesiebeleid. Vlaanderen werd ook lid van het slimme specialisatie strategie platform dat door de Commissie wordt beheerd.

OD 3. Een sterker maatschappelijk draagvlak voor wetenschap en innovatie

Om de impuls die we voor een meer innovatie gerichte economie en samenleving willen geven, maximaal te laten renderen, zullen we een nieuw innovatiepact voorstellen. We betrekken hier alle relevante actoren bij.

Naast de volgehouden inspanning om de wetenschappelijke geletterdheid bij brede lagen van de bevolking te verhogen is het noodzakelijk de dialoog tussen wetenschap en maatschappij te stimuleren. Om van Vlaanderen blijvend een succesvolle kennismaatschappij te maken is het immers essentieel dat maatschappelijke noden en bezorgdheden worden opgenomen in een voortdurend democratisch debat met een steeds meer betrokken en beter geïnformeerd publiek, en met betere mogelijkheden tot collectieve keuzes over wetenschappelijke en technologische kwesties.

In deze optiek werden in 2012 nieuwe strategische doelstellingen inzake wetenschapscommunicatie vastgelegd in het Beleidsplan Wetenschapscommunicatie 2012-14. De nadruk wordt vooral gelegd op het verhogen van het maatschappelijk draagvlak voor wetenschap en technologie en het stimuleren van de maatschappelijke dialoog. Deze focus vertaalt zich in vijf beleidsdoelstellingen:

- A. Het stimuleren van een cultuur van wetenschap en innovatie bij alle lagen van de bevolking en het verhogen van het innovatieve potentieel.
- B. Het democratiseren van wetenschap en innovatie door het verhogen van de participatie van brede lagen van de bevolking aan het maatschappelijk debat rond wetenschap en innovatie en de impact hiervan op de samenleving.
- C. Een doelgroepenbeleid voeren gericht op het vergroten van kansen waarbij enerzijds aandacht besteed wordt aan het verhogen van betrokkenheid van kansengroepen, ondermeer door het dichten van de digitale kloof en anderzijds het verhogen van de kansen voor toptalent om van Vlaanderen een topregio te maken.
- D. Het stimuleren van de instroom van jongeren in technische en wetenschappelijke studierichtingen.
- E. Het versterken van de internationale uitstraling van de kwaliteit van het onderzoek en de onderzoekers in Vlaanderen.

Ter ondersteuning hiervan werd een marketing- en communicatieplan ontwikkeld. Dit globale plan vervult een brede maatschappelijke rol complementair aan het meer gerichte actieplan voor het stimuleren van loopbanen in wiskunde, exacte wetenschappen en techniek, het STEM-plan (zie SD3 OD 4.1.). Een bijkomende bedoeling is om met een duidelijke boodschap de communicatie over de bestaande wetenschappelijke / wetenschapscommunicatieve initiatieven en instellingen te overkoepelen en beter op elkaar afstemmen.

De verschillende bestaande acties van actoren in het wetenschapscommunicatieveld zullen ingekaderd worden binnen deze overkoepelende boodschap. Naast het uitwerken van een nieuw logo en huisstijl werd een toolbox ontwikkeld die de actoren moet helpen dit nieuwe imago uit te dragen. In het najaar van 2012 wordt als eerste stap een mediacampagne gevoerd om het nieuwe 'merk' bij het grote publiek bekend te maken met onder andere krantenadvertenties, en aanwezigheid op het internet en

facebook. In 2013 zal het communicatieplan verder worden geïmplementeerd. De Vlaamse overheid onderhoudt sinds 2006 het wetenschapsinformatienetwerk (WIN), het Vlaams platform voor actoren in wetenschapscommunicatie /popularisering van wetenschap en technologie. Dit platform wordt als een integrerend kader gezien voor zowel de eigen initiatieven als deze van de overige actoren. Door de interactie tussen de actoren te bevorderen, kan de overheid als katalysator, de beoogde resultaten immers maximaliseren. Eind 2012 zal het WIN, vanuit het oogpunt van gebruiksvriendelijkheid, gemigreerd worden naar een Drupal-omgeving. Drupal is een open-source softwarepakket dat toelaat om grote diversiteit aan inhoud te publiceren en te organiseren op websites. Verschillende websites van Vlaamse overheid werken al met Drupal.

Najaar 2012 wordt ook gestart met een architectuuranalyse van de bestaande digitale toepassingen (WIN, www.lkhebeenvraag.be, FRIS,...) met het oog op het inpassen van deze toepassingen in een geïntegreerde digitale campagne. Deze oefening zal in 2013 worden verdergezet.

Een belangrijke bijdrage aan het versterken van het maatschappelijk draagvlak in 2012 is de “Dag van de Wetenschap” waarmee de Vlaamse Wetenschapsweek afgesloten wordt. Net zoals in 2010 wordt de “Dag van de wetenschap” in 2012 gedecentraliseerd georganiseerd bij de relevante structurele partners van het wetenschapscommunicatiebeleid en bij geïnteresseerde wetenschappelijke instellingen. Er wordt ook meer nadruk gelegd op het betrekken van private instellingen en bedrijven. In het kader van het overkoepelende communicatieplan werd het idee geopperd om de “Dag van de Wetenschap” en de Vlaamse Wetenschapsweek jaarlijks te organiseren. Dit idee zal verder uitgewerkt worden.

In 2012 werd aangevangen met de hernieuwing van de overeenkomsten met de structurele partners. Hierbij werd rekening gehouden met de doelstellingen van het beleidsplan wetenschapscommunicatie 2012-2014. In uitvoering van het regeerakkoord wordt Technopolis verder uitgebouwd, i.h.b. voor wat betreft het stimuleren van de instroom van jongeren in technische en wetenschappelijke studierichtingen. De nieuwe beheersovereenkomst zal qua subsidie rekening houden met de verhoogde exploitatiekosten na de door de Vlaamse regering goedgekeurde uitbreiding van het doecentrum Technopolis. Voor het versterken van de maatschappelijke dialoog zal de ontwikkeling van wetenschapscafés sterk gestimuleerd worden. Bij alle acties wordt gestreefd naar een differentiatie van de onderwerpen binnen de wetenschapscommunicatie. Er is aandacht voor zowel beta-wetenschappen als alfa- en gammawetenschappen, waarbij interdisciplinariteit centraal staat. In dit kader passen ook de inspanningen voor herinneringseducatie en wetenschapscommunicatie.

Het onderzoeksportaal (www.onderzoeksportaal.be) moet op termijn alle informatie ontsluiten over publiek gefinancierd onderzoek in Vlaanderen. Deze site trekt duizenden bezoekers per dag uit de hele wereld en draagt daarmee bij tot het verhogen van de visibiliteit van het Vlaamse onderzoek. Het aanbod van onderzoeksinformatie is in uitbreiding met die van andere wetenschappelijke instellingen. Zo heeft de Hogeschool Gent er recent informatie ontsloten en worden er overeenkomsten afgesloten met andere onderzoeksinstellingen om ook hun onderzoeksinformatie op middellange termijn via het onderzoekportaal te ontsluiten: de strategische onderzoekscentra (IMEC, VIB, iMinds en VITO), wetenschappelijke instellingen (ITG, ILVO, INBO, ...) en competentiepolen.

Bij het uitbreiden van het informatieaanbod wordt prioriteit gegeven aan het capteren van outputs van het wetenschappelijk onderzoek zoals de publicaties en octrooien. De beleidsmakers willen zo beter zicht krijgen op de effecten van hun onderzoeksbeleid. Zowel in het regeerakkoord als in de VIA doorbraak Innovatiecentrum Vlaanderen wordt het belang van outputmonitoring onderlijnd (zie ook SD5 OD1). Deze activiteit zal ook kaderen in de visienota rond outputmonitoring die hierover in voorbereiding is. Anderzijds helpt het ontsluiten van de outputs de valorisatie van het onderzoek verder versterken. Tot slot wordt een opdracht gegund voor een innovatief pilootproject om de gegevens uit het onderzoeksportaal als open data te ontsluiten, die te combineren met andere informatie die op het web beschikbaar is met behulp van content analytics componenten (zogenaamde “annotatoren”) en daarbovenop interactieve visualisaties te ontwikkelen. De Vlaamse overheid wil hiermee bijdragen tot de open-data doelstelling voor overheden uit de Europese Digitale Agenda (Digital Agenda for Europe, action 3: Open up public data resources for re-use), invulling geven aan de Berlin Declaration on Open Access to Knowledge, en tevens bijdragen tot de open data doelstelling van de Vlaamse overheid.

In dezelfde optiek van de strategische heroriëntatie van de wetenschapscommunicatie op o.a. het versterken van het maatschappelijk debat, werd met de KVAB, in het kader van hun nieuwe convenant, afgesproken dat zij een Denkers Programma zullen organiseren. Dit is een uniek, interdisciplinair en toekomstgericht initiatief met maatschappelijke weerslag op hoog niveau. Met en rond een vooraanstaand, internationaal expert, wordt, samen met de leden van de Academie uit verschillende Klassen, een significante bijdrage geleverd tot de verdere strategische ontwikkeling van Vlaanderen. Als referentie voor de keuze van de uitdagingen kan verwezen worden naar ViA, Pact 2020 en de innovatieknooppunten in de conceptnota 'Innovatiecentrum Vlaanderen', waarbij juist ook de verbintenis wordt gemaakt tussen de grote maatschappelijke uitdagingen enerzijds, en de bijdrage vanuit de verschillende disciplines anderzijds.

OD 4. Versterking van het innovatiepotentieel door investering in menselijk kapitaal

Voldoende instroom aantrekken in wetenschappelijke, technologische en andere innovatierelevante richtingen blijft daarin een belangrijk aandachtspunt. Om via kennisdoorstroming innovatie te bezorgen, moeten onderzoekers ook mobieler worden, niet alleen op internationaal vlak, maar ook tussen verschillende sectoren.

OD 4.1. Meer instroom voor wetenschappen, technologie en andere innovatierelevante studierichtingen.

Samen met de ministers van Onderwijs, Economie, Werk en Sociale Economie werd in 2012 een geïntegreerd actieplan – STEM: Science, Technology, Engineering and Mathematics– voor het stimuleren van loopbanen in wiskunde, exacte wetenschappen en techniek 2011-20 uitgewerkt. Dit actieplan vormt tevens een antwoord op de resolutie van het Vlaams Parlement van 7 juli 2011, die stelt dat een geïntegreerd, interministerieel actieplan wetenschappen en techniek noodzakelijk is om het aantal afgestudeerden in exact wetenschappelijke en technische richtingen te verhogen.

Het actieplan werkt rond acht beleidsthema's:

- Aanbieden van aantrekkelijk STEM-onderwijs.
- Versterken van leraren, opleiders en begeleiders.
- Faciliteren van het proces van studie- en loopbaankeuze.
- Meer meisjes in STEM-richtingen en -beroepen.
- Inzetten op excellentie.
- Aanpassen van het opleidingsaanbod.
- Aanmoedigen van sectoren.
- Verhogen van de maatschappelijke waardering van technische beroepen.

In 2012 liep het project "De Wereld aan je voeten, kiezen voor wetenschap, technologie en ondernemen in a global World" af. Aangezien samenwerking met de industrie ook kan zorgen voor een extra stimulatie van jongeren richting wetenschap en technologie en aangezien de vereniging van ingenieurs als een belangrijke stakeholder hierin kan gezien worden, werd samen met het Agentschap Ondernemen en het departement Onderwijs in 2012 beslist om gedurende een jaar de coördinatie van dit project (met uitzondering van het seminarie) aan ie-net vzw over te dragen en het project af te stemmen op het STEM-actieplan. Dit met het oog op een mogelijke inkadering in het actieplan vanaf 2013.

Begaafde jongeren met interesse voor wetenschap en technologie hebben in het onderwijs te weinig gelegenheid om aan den lijve te ondervinden wat wetenschappelijk onderzoek precies inhoudt. Nochtans is het onderzoek en de passie van de onderzoekers de beste manier om jongeren te stimuleren voor een wetenschappelijke studie- en beroeps carrière. De strategische onderzoekscentra (iMinds, IMEC, VIB, VITO) zijn best geplaatst om hier een voorbeeldrol op zich te nemen en een pilootproject uit te werken. RVO-society zal in het najaar 2012 een voorstel uitwerken voor een pilootproject "nano-bio-lab for youngsters". De bedoeling van dit project is dat jongeren van 16-18 jaar

gedurende een periode van 1 à 2 weken wetenschappelijk onderzoek kunnen uitvoeren in de onderzoeksinstellingen.

Gelijke Kansen

Op 9 juli 2010 keurde de Vlaamse Regering een nieuw doelstellingenkader via de Open Coördinatie Methode (OCM) goed met betrekking tot het Vlaamse Gelijkekansenbeleid 2010-2014. De Actieplannen 2011-2012 - Gender, Seksuele Identiteit en Toegankelijkheid werden in april 2011 aan de Vlaamse Regering voorgelegd. In 2013 zullen deze acties worden geëvalueerd. Nieuwe actieplannen voor de periode 2013-2014 zullen worden opgemaakt eind 2012 begin 2013.

De specifieke doelstellingen inzake wetenschap en innovatie zijn:

1. Een beter evenwicht van mannen en vrouwen bij het academisch personeel en dit op alle functieniveaus
2. Een verhoogde betrokkenheid bij wetenschap, technologie en innovatie van alle lagen van de bevolking met specifieke aandacht voor vrouwen en kansengroepen (ouderen, laaggeschoolden, allochtonen) teneinde het maatschappelijk draagvlak voor wetenschap, technologie en innovatie te verhogen
3. Het bestrijden van de loopbaankloof via de medewerking aan de totstandkoming de implementatie van het Vlaams Actieplan 'Wegwerken van de Loopbaankloof' in samenwerking met de departement OV en WSE.
4. Het verhogen van het inzicht in de situatie van vrouwen en mannen en in de werking van het gendermechanisme via het systematisch bijhouden en opvolgen van gegevens m.b.t. gender (loopbaan, slaagkansen, etc.) in onderzoek en innovatie en het structureel verankeren van de aandacht voor gendermechanismen in beleidsvoorbereidend wetenschappelijk onderzoek.

Op 2 december 2011 werd door de Vlaamse Regering het OCM-doelstellingenkader goedgekeurd rond het specifieke thema Handicap van het Vlaamse Gelijkekansenbeleid. De specifieke doelstellingen inzake wetenschap en innovatie hierin zijn:

5. Waar mogelijk en nodig bijdragen tot campagnes die de tewerkstelling van wetenschappelijke onderzoekers met een handicap in kennisinstellingen faciliteren.
6. Binnen de reguliere subsidiekanalen stimuleren van onderzoek voor en innovatie met betrekking tot oplossingen voor ondersteuning van personen met een handicap, vanuit het concept van Universal Design.

Rond deze doelstellingen werden in 2012 actiefiches uitgewerkt voor de komende twee jaren. In 2013 zullen deze acties waar mogelijk worden uitgevoerd.

In 2012 werd vanuit het beleidsdomein EWI ook meegewerkt aan het actieplan Integratiebeleid. Dit actieplan werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 20 juli 2012.

OD 4.2. Aantrekkelijke en mobiele loopbanen voor onderzoekers

Een vlotte intersectorale mobiliteit voor onderzoekers dient gefaciliteerd en gestimuleerd te worden. Zo werd vanuit het Vlaamse beleid in 2012 een eerste stap gezet naar een *structureel programma voor de omkadering van jonge onderzoekers*, met als strategisch doel de verhoging van de inzetbaarheid en de versterking van de loopbaankansen van jonge onderzoekers binnen de academische wereld, maar vooral in niet-academische sectoren. De Vlaamse universiteiten ontvingen hiervoor een subsidie van 4.000.000 euro. Dit programma wordt in 2013 tot een structureel programma omgevormd. De mogelijkheid wordt onderzocht om bv. onder de koepel van het IWT *kredieten voor intersectorale mobiliteit*, naar analogie met de kredieten voor internationale mobiliteit aangeboden door FWO, in te stellen.

Verder zal in 2013 een *advies aan de VRWI* worden gevraagd ter bevordering van de intersectorale mobiliteit. Op basis daarvan worden een *plan van aanpak*, gedragen door de verschillende stakeholders, en implementatieplannen voor het aanmoedigen en versterken van de intersectorale mobiliteit van onderzoekers opgesteld.

Een sterke mobiliteit tussen kennisinstellingen en bedrijven wordt gerealiseerd bij de *Baekelandmandaten* waarbij steun toegekend wordt voor de uitvoering van een doctoraat in nauwe samenwerking met het bedrijfsleven. In 2010 is het Baekelandprogramma op kruissnelheid gekomen met een continue toekenning van een 20-tal mandaten per jaar. Het programma werd van bij de start opengezet voor internationale mobiliteit door kandidaten met niet-EU nationaliteit toe te laten op voorwaarde dat er een sterke verankering is van de activiteiten bij een bedrijf in Vlaanderen. In 2012 worden verder modaliteiten uitgewerkt om internationale mobiliteit actief te stimuleren, met implementatie in de loop van 2013.

Eind 2011 werd het nieuwe stelsel van de innovatiemandaten opgestart. Dit stelsel wordt verdergezet in 2012 met een eerste evaluatie voorzien einde 2013.

OD 5. Een state- of the- art onderzoeks- en innovatie-infrastructuur

Een verbeterde toegang tot onderzoeks- en innovatie-infrastructuren draagt bij tot een aantrekkelijker innovatieklimaat, zowel voor onderzoekers als voor ondernemingen: dit is medebepalend voor de versterking van de internationale, duurzame concurrentiekracht van de Vlaamse economie. Enerzijds zal de de Herculesstichting de interdisciplinaire samenwerking rond onderzoekinfrastructuur stimuleren. Anderzijds zal in open innovatie-omgevingen ook meer aansluiting gezocht worden bij de faciliteiten van wetenschapsparken en incubatoren voor de nodige kruisbestuivingen tussen wetenschap en industrie om nieuwe technologieën sneller toe te passen.

Rekening houdend met de slimme specialisatiekeuzes, zal Vlaanderen de bouw en de exploitatie van pan-Europese onderzoekinfrastructuren (ESFRI) verder inschakelen teneinde het Vlaamse wetenschappelijk potentieel in functie van de beleidsprioriteiten te ondersteunen en te versterken.

Investerings in onderzoeksinfrastructuur aan Vlaamse kennisinstellingen

Op 1 maart 2012 keurde de Raad van Bestuur van de Herculesstichting 45 aanvragen voor (middel)zware onderzoeksinfrastructuur goed die in het kader van de derde oproep werden geselecteerd: 40 projecten voor middelzware infrastructuur waaraan in totaal ca. 17.6 miljoen euro aan subsidies werd toegekend en 5 projecten voor zware onderzoeksinfrastructuur voor een totaal bedrag van ca. 8.5 miljoen euro. Naast de overheidssubsidies brengen de universiteiten en strategische kennisinstellingen een bedrag van 2.5 miljoen euro aan cofinanciering in. In ruil voor een recht op gebruik dragen derden, in de eerste plaats in Vlaanderen gevestigde bedrijven, aan de realisatie van een aantal infrastructuurprojecten in het totaal 1.6 miljoen euro bij.

In de loop van 2013 worden de acties opgezet door de Herculesstichting, en meer bepaald de nog in te stellen Industrial Board, om bij het Vlaamse bedrijfsleven bekendheid te geven aan de beschikbare onderzoeksinfrastructuur en de geboden samenwerkingsmogelijkheden.

In het kader van de evaluatie in het najaar 2012 heeft de Herculesstichting een zelfevaluatie uitgevoerd. Hierin heeft de Raad van Bestuur al een aantal voorstellen tot aanpassing aan de regelgeving geformuleerd. Bij de aanpassing van de regelgeving voor de Herculesstichting (zie regelgevingsagenda), zal meegenomen worden dat Herculesmiddelen kunnen worden gebruikt om instrumenten die in een supranationaal samenwerkingsverband worden gebouwd en waarvan Vlaanderen mede-eigenaar is, te financieren. Tevens wordt voorgesteld dat bedrijven die een aanvraag cofinancieren niet langer slechts een beperkt recht op gebruik krijgen maar ook mede-eigenaar ervan kunnen worden. Deze voorstellen dienen samen met de resultaten van de evaluatie te leiden tot aanpassingen aan de regelgeving.

ESFRI

Voor de Vlaamse deelname aan ESFRI projecten was 2012 een belangrijk jaar. Op voorstel van de minister heeft de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring gegeven voor de deelname van Vlaanderen aan de realisatie van vier ESFRI-projecten: ESS, SHARE, LifeWatch en ICOS. Bovendien kende de Vlaamse Regering aan de Herculesstichting een dotatie toe voor bijzondere onderzoeksinfrastructuur. Hiermee kon begin 2012 aan de Vlaamse consortia die instaan voor de

realisatie van de Vlaamse bijdrage aan deze vier projecten, een subsidie worden toegekend. Voor ICOS en LifeWatch worden deze middelen niet alleen gebruikt voor de realisatie van de Vlaamse bijdrage aan het ESFRI-project maar ook voor de bouw van een deel van de centrale infrastructuur die hiervoor op Europees niveau wordt opgezet. Voor de vier projecten samen bedroeg deze dotatie 3.5 miljoen euro.

In juni 2012 werden binnen de Interministeriële Conferentie voor Wetenschapsbeleid tussen de Belgische overheden afspraken gemaakt rond de toetreding van België tot de rechtspersoon die op Europees niveau voor elk van deze vier ESFRI-projecten is of wordt opgericht. Voor het Belgisch lidmaatschap worden tussen de betrokken Belgische overheden samenwerkingsovereenkomsten afgesloten. In 2013 zal vermoedelijk de formele toetreding van België tot deze consortia, bevestigd worden.

Om de Vlaamse Regering toe laten vanaf 2014 een beslissing te nemen over de deelname aan anderen projecten die op de ESFRI-stappenplan zijn opgenomen, voerde de Werkgroep Infrastructuur van het Europaplatform een bevraging uit bij de Vlaamse universiteiten en strategische onderzoekscentra. In een eerste fase werden negen ESFRI-projecten geïdentificeerd. Voor elk project werd aan een consortium van Vlaamse onderzoekers gevraagd een voorstel van een Vlaamse bijdrage uit te werken en hierin duidelijk aan te geven wat de meerwaarde voor Vlaanderen is. Voor acht van de 9 projecten werd op 4 mei 2012 een voorstel ingediend.

Vlaanderen beschikt noch over de middelen noch over het wetenschappelijk potentieel om deel te nemen aan de bouw van alle ESFRI-infrastructuren die op Europees niveau worden opgezet. Uit bovenvermelde bevraging bleek wel dat Vlaamse onderzoekers toegang willen krijgen tot een twaalfstal van deze infrastructuren om onderzoeksprojecten uit te voeren. Momenteel worden met de Europese verantwoordelijken voor deze projecten overlegd over de voorwaarden om via een lidgeldformule en zonder effectief bij te dragen aan de bouw, er gebruik van te kunnen maken.

Tevens zal de Herculesstichting in overleg met het IWT contacten leggen met het bedrijfsleven om ESFRI bekend te maken en na te gaan voor welke infrastructuren Vlaamse bedrijven interesse hebben.

VSC

Op 25 oktober 2012 wordt de eerste Vlaamse supercomputer officieel in gebruik genomen. Hiermee wordt een eerste fase afgesloten waarbij de Vlaamse overheid, de Herculesstichting en de Vlaamse universiteiten samen meer dan 20 miljoen euro hebben geïnvesteerd in zowel de lokale rekencapaciteit aan de Associaties Universiteit-Hogescholen (TIER2) als in een krachtige supercomputer (TIER1) die open staat voor alle Vlaamse publieke kennisinstellingen en in Vlaanderen gevestigde bedrijven.

Om de mogelijkheden van de supercomputer beter bekend te maken en het gebruik door de publieke kenniscentra en de bedrijven te stimuleren, besliste de Vlaamse Regering op 20 juli 2012 de Herculesstichting de opdracht te geven in te staan voor de financiering en het beheer van de TIER1 en de financiering van de TIER2 aan de instellingen. Hierbij zal gestreefd worden naar een maximale synergie tussen lokale rekencapaciteit aan de instellingen onderling en met de TIER1-capaciteit. Ook zal de Herculesstichting het Vlaamse Supercomputer Centrum actief promoten en opleidingen voorzien.

Met de structurele verankering van deze steun door de Vlaamse Regering zal ook onderzoek in Vlaanderen mogelijk worden gemaakt dat voorheen onhaalbaar was omwille van de grote vereisten qua rekenkracht en dataopslagcapaciteit.

De aanvraag om lid te worden van PRACE, het Europees consortium van supercomputers sluit hierbij aan.

“Een Digitale Agenda voor Vlaanderen” als opvolger van i2010

Er is voorzien in een nieuw actieplan (“Digitale Agenda voor Vlaanderen”) als opvolger van i2010. Het eindverslag van i2010 werd inmiddels voorgelegd aan de Vlaamse Regering (VR 2012 0106 MED.0238). “Een Digitale Agenda voor Vlaanderen” wordt een geïntegreerd strategisch beleidskader dat bestaande en nieuwe actielijnen omvat. Bestaande actielijnen zullen versterkt worden met nieuwe initiatieven. Hiertoe werden een aantal verkennende gesprekken met de betrokken administraties en

actoren gevoerd. De doelstellingen van VIA en het Innovatiecentrum Vlaanderen (maatschappelijke en economische uitdagingen) staan daarbij centraal. iMinds werkt i.s.m. departement EWI aan de opmaak van deze strategie.

Digitale netwerken voor een Digitale Agenda

Het Vlaams Onderzoeksnetwerk (VON) wordt verder uitgebouwd. De vermazing van het netwerk naar de verschillende campussen van universitaire associaties en andere onderzoeksinstituten werd bijna volledig gerealiseerd. In 2012 werd het bestaande netwerk geoptimaliseerd door verdere uitbouw van redundante ringen en optimalisatie van de apparatuur. In 2013 worden deze inspanningen verder gezet en worden bovendien de laatste bijkomende sites aangesloten. Dit zorgt ervoor dat de onderzoekers op de verschillende locaties kunnen beschikken over een performant netwerk, conditio sine qua non voor de goede werking van het Vlaams Supercomputer Centrum, het gebruik van gegevensbanken, de verdere implementatie van FRIS en het stimuleren van het Open Acces en Open Data verhaal.

SD 4. Wetenschapsbeleid: versterken van de fundamenteën

Wetenschap en kenniscreatie zijn belangrijke fundamenteën van de kenniseconomie. Vlaanderen heeft hier een sterke reputatie en het beleid is erop gericht dit te behouden en verder te versterken. Dit komt ook tot uiting in de Conceptnota 'Innovatiecentrum Vlaanderen', waarbij heel sterk de nadruk wordt gelegd op de noodzaak van een solide basis van fundamenteel onderzoek, strategisch basisonderzoek, infrastructuur, menselijk potentieel en ecosysteem, en waarbij ook sterk de nadruk wordt gelegd op de eigen dynamiek en het strategische belang van het niet-gericht onderzoek.

Maar wetenschap, kennis en geleerdheid is niet enkel een fundament voor de kenniseconomie. We onderkennen en benadrukken ook de bredere maatschappelijke functie van wetenschap en de academische instellingen, i.h.b. voor onze democratische waarden, het kritisch debat, sociale mobiliteit en gelijke kansen voor iedereen. De humane en sociale wetenschappen dienen hun juiste erkenning te krijgen en hun maatschappelijke valorisatie verdient meer aandacht. Zo moet het onderzoek rond meer maatschappelijke thema's zoals armoede en sociale inclusie voldoende kansen krijgen in de verschillende financieringskanalen.

Gezien het grote maatschappelijke en economische belang van wetenschap en hoger onderwijs in een democratische maatschappij en kenniseconomie, moet de overheid bijdragen tot een voldoende en structurele financiering, maar er eveneens op toezien dat de middelen oordeelkundig aangewend worden. Dit is in lijn met de ambities van het regeerakkoord om de middelen voor O&O (1-3% norm) en het hoger onderwijs (Europese streefcijfer van 2% van het BBP(R)) te verhogen.

OD 1. Stroomlijning van Hoger Onderwijs en Wetenschap & Innovatie

2013 is het jaar waarin de integratie van de academische hogeschoolopleidingen in de universiteiten plaats zal vinden. In 2012 werden afspraken afgerond tussen de beleidsdomeinen Hoger Onderwijs en Wetenschap & Innovatie, waarbij meer logica in de begroting van de Vlaamse Gemeenschap werd aangebracht: enerzijds verhuisden bepaalde financieringskanalen (PWO en academiseringsmiddelen) naar O&V en werden ze opgenomen in het nieuwe financieringsmodel van het hoger onderwijs. De BOF-financiering werd overgeheveld naar dep. EWI. Het resultaat hiervan is dat de structurele, op capaciteitsopbouw gerichte financieringskanalen bij O&V geconcentreerd zijn, terwijl de competitieve, op excellentie gerichte financieringsmechanismen bij EWI zijn ondergebracht.

OD 2. Aantrekkelijke en mobiele loopbanen voor onderzoekers

De twintig concrete acties die in 2010 werden vooropgesteld in het Vlaamse Actieplan voor Onderzoekers werden afgerond. De resultaten werden voorgesteld aan de Vlaamse Regering. De visietekst waarop het 'Vlaams actieplan voor onderzoekers' werd gebaseerd blijft ook geldig in 2013:

hoofddoelen in het beleid rond onderzoekers blijven de aantrekkelijkheid van onderzoekersloopbanen en de stimulering van internationale, intersectorale en interuniversitaire mobiliteit.

Er is het nieuw programma voor de omkadering van jonge onderzoekers (SD3 OD4.2), met als strategisch doel de verhoging van de inzetbaarheid en de versterking van de loopbaankansen van jonge onderzoekers binnen de academische wereld, maar vooral in niet-academische sectoren. Daarnaast werden ook extra middelen voorzien om de BOF-toelagen op een meer gendervriendelijke manier toe te kennen. De doorstroming van vrouwen naar het ZAP-kader blijft immers nog steeds te beperkt. De universiteiten werkten mee in een technische werkgroep ter voorbereiding van de nieuwe BOF-regelgeving (zie SD4 OD4). Daarin zullen vanaf 2013 een aantal maatregelen worden doorgevoerd om meer kansen te bieden aan vrouwen in het onderzoek:

1. De onderzoeksraad en de (onderliggende) selectie- en adviescommissies betrokken bij toekenning van BOF-middelen, BOF-tenure track middelen, Methusalem en het Gezaghebbend Panel tellen onder hun effectieve leden ten hoogste twee derden leden van hetzelfde geslacht.
2. Er wordt een voorrangsregeling ingeschreven voor het ondervertegenwoordigde geslacht bij nieuwe aanstellingen van ZAP'ers en postdoctorale onderzoekers op de BOF-middelen. Hierbij wordt de rechtspraak van het Europese Hof van Justitie m.b.t. soortgelijke initiatieven gevolgd.
3. De diversiteitsparameter in de BOF-sleutel wordt robuuster en duidelijker gemaakt door het meten van het volledige aandeel van elke universiteit in de som van het aantal vrouwelijke onderzoekers in voltijdse eenheden in de ZAP- en postdoctorale onderzoekers in plaats van enkel de eerste aanstellingen.
4. De maximale postdoctorale anciënniteit van zeven jaar bij het toekennen van een BOF tenure track mandaat werd geschrapt.
5. De instellingen rapporteren over hun beleid en maatregelen betreffende de doelstelling 'meer vrouwen in het onderzoek'.

Twee adviesgroepen gaven de minister aanbevelingen met betrekking tot het onderzoekersbeleid. Een rapport over internationale mobiliteit 'Mobiliteit mobiliseren: contextstudie, aandachtspunten en aanbevelingen' zal, in samenspraak met de minister van Onderwijs, omgezet worden in een actieplan tot bevordering van de internationale mobiliteit van onderzoekers. Een aantal voorstellen uit dit rapport werden reeds ingepast in het nieuwe programma voor de omkadering van jonge onderzoekers. Zo kunnen de universiteiten deze middelen bv. inzetten voor de ondersteuning en stimulering van de internationale mobiliteit van jonge onderzoekers en voor de organisatie van internationale rekrutering van doctorandi en postdoctorale onderzoekers. Onder de koepel van het VOC werkte een werkgroep aanbevelingen uit over het statuut van onderzoekers. Deze aanbevelingen focussen op de loopbaanaspecten van een onderzoeker binnen een bepaalde loopbaanfase (doctorandi, postdoctorale onderzoekers, Zelfstandig Academisch Personeel) en worden nu door het VOC opgenomen en op hun uitvoerbaarheid getest. In 2013 zullen hieruit concrete acties voortvloeien.

OD 3. Optimalisatie en afstemming financieringsmiddelen

In de begroting 2012 werd een betere verdeling in verantwoordelijkheden tussen de departementen O&V en EWI ingevoerd (zie SD4 OD1). De verantwoordelijkheden worden verdeeld tussen de capaciteitsbevorderende onderwijs- en onderzoeksmiddelen (d.i. de onderzoekssokkel binnen de werkmiddelen van de universiteiten) onder de vleugels van O&V en de onderzoeksmiddelen die excellentie bevorderen (het BOF en het FWO) beheerd door EWI. De nieuwe regelgeving voor BOF en FWO (SD4 OD4) zorgt ervoor dat beide financieringskanalen optimaal kunnen worden ingezet voor de financiering van fundamenteel onderzoek aan de universiteiten.

Onder meer omdat verwacht wordt dat de academisering van hogeschoolopleidingen kan leiden tot meer aanvragen voor mandaten en projecten bij het FWO, IWT en de universitaire fondsen BOF en

IOF werden de toelagen aan deze programma's verhoogd, een stijging die ook in 2013 zal worden doorgezet.

OD 4. Vereenvoudigen van de regelgeving en verfijnen van de complementariteit tussen BOF en FWO

FWO en BOF zijn complementair in de zin dat ze volgens verschillende principes initiatieven, mandaten en projecten financieren: respectievelijk interuniversitaire competitie en intra-universitaire competitie.

In de loop van 2012 werd een nieuw BOF-besluit uitgewerkt. Het FWO werd hierover ook gevraagd een gemotiveerd advies uit te brengen. De complementariteit wordt daarbij verder benadrukt en gespecificeerd.

De kerntaak van het FWO bestaat erin excellent onderzoek in Vlaanderen op basis van interuniversitaire competitie te organiseren. Door de toekenning van eigen mandaten op pre- en postdoctoraal niveau en projecten met de BOF-budgetten kan elke universiteit onderzoekers in verschillende stadia van hun loopbaan eveneens leiden naar of consolideren op een excellentieniveau in hun vakgebied. BOF-ondersteuning kan inderdaad onder meer helpen bij het laten doorgroeien van jonge onderzoekers naar een niveau waarop ze beter in staat zijn competitie op Vlaams niveau aan te gaan.² Daarnaast vormt het BOF voor de universiteiten een specifiek instrument om eigen inhoudelijke klemtonen te leggen, gebaseerd op hun onderzoeksspeerpunten.

Ook betreffende Methusalem en Odysseus is een dergelijke complementariteit aanwezig. Het is positief dat Methusalem intern door de universiteiten wordt opgevolgd en Odysseus op Vlaams niveau door het FWO wordt beheerd.

OD 5. Onderzoek en Innovatie stimuleren via het Hoger Onderwijs

Zoals hoger vermeld hebben twee werkgroepen (inzake mobiliteit en statuut onderzoekers) hun aanbevelingen gerapporteerd en neemt het departement Onderwijs vanaf het academiejaar 2012 de verantwoordelijkheid op zich voor de PWO- en academiseringsprogramma's. Beide zijn financieringsprogramma's voor onderzoek in de Vlaamse hogescholen. Dit past in het kader van de stroomlijning van het onderzoeksbeleid en de betere afstemming tussen financieringsinstrumenten.

SD 5. Impact verhogen, Volharden in meer Middelen voor Onderzoek en Innovatie, en Efficiëntie verbeteren

OD 1. Volharden in meer middelen voor onderzoek en innovatie – 3% Barcelona-norm

Het uitgangspunt is het Regeerakkoord: "We onderschrijven de 3%-norm voor O&O. Ondanks de verminderde budgettaire mogelijkheden wil de Vlaamse Regering haar engagement behouden om de Europese norm voor de besteding van 3% van het brute binnenlands product voor Onderzoek en Ontwikkeling te bereiken."

De Vlaamse overheid heeft het engagement genomen de 1% norm aan publieke financiering te bereiken tegen 2020. De Vlaamse regering keurde in 2011 alvast een groeipad goed voor deze legislatuur. Naar aanleiding van de begrotingscontrole 2011 werden de beleidskredieten voor onderzoek en ontwikkeling (O&O) die rechtstreeks onder mijn bevoegdheid ressorteren, reeds

² VLIR, *Beoordeling van de kwaliteit van het onderzoeksmanagement van de Vlaamse universiteiten*, Brussel, december 2010, p. 37.

verhoogd met 65 miljoen euro. In 2012 werd het budget voor O&O bijkomend verhoogd met 60 miljoen euro. In 2013 komt daar bovenop 32,5 miljoen euro bij, plus 30 miljoen aan kapitaal.

OD 2. Aanwenden van de publieke uitgaven voor onderzoek en ontwikkeling als hefboom

Naast de focus op het verhogen van de inputs is het van even groot belang om de ingezette middelen zo efficiënt mogelijk in te zetten en de effecten ervan te maximaliseren. Zo wordt de hefboomwerking tussen publiek en privaat gefinancierd onderzoek continue bekeken. Het expertisecentrum ECOOM voert samen met het IWT en de andere relevante innovatieactoren op regelmatige basis additionaliteitsstudies uit. Deze studies brengen de hefboomwerking van het publiek gefinancierd onderzoek bij de bedrijven in kaart. Meer bepaald belichten ze hoeveel private O&O-inspanningen door de bedrijven worden toegevoegd aan de publieke O&O-steun die aan die bedrijven gegeven wordt. Door deze hefboomwerking zorgt de interventie via publieke O&O-steun aan de bedrijven voor een toename van de private uitgaven voor O&O, waardoor de overheidsinvesteringen in de 1%-norm op een bijna natuurlijke wijze aangevuld worden door bedrijfsinvesteringen in O&O die op hun beurt de 2%-norm ondersteunen.

Een recente studie bevestigt dat er geen verdringingseffecten optreden ten gevolge van het subsidiëren van O&O door de overheid bij de bedrijven. Integendeel, de bedrijven die O&O-subsidies ontvangen, laten een significant grotere intensiteit - zowel qua O&O-investeringen als qua O&O-tewerkstelling - optekenen ten opzichte van gelijkaardige bedrijven die geen O&O subsidies ontvangen. Deze resultaten zijn stabiel en coherent over de tijd en uitgesproken voor KMO's.

Daarnaast werd door ECOOM in 2012 ook opnieuw gekeken naar de betrokkenheid van de kennisinstellingen bij innovatie door de bedrijven. Net zoals bij de resultaten bekomen in 2007, blijkt dat anno 2011 meer dan 60% van de octrooiportefeuilles van de Vlaamse kennisinstellingen economisch gevaloriseerd wordt via bedrijven. Deze resultaten onderlijnen de grote betrokkenheid van deze instellingen bij economisch relevante innovatie. Verder stellen we vast dat Vlaamse kennisinstellingen OESO-koplopers zijn inzake het aandeel van de bedrijven bij de financiering van hun onderzoek.

OD 3. Vlaanderen als volwaardige partner in de Europese onderzoeks- en innovatieruimte

Vlaanderen is een eerder kleine, verstedelijkte, sterk exportgerichte Europese regio. Het is cruciaal dat een dergelijke regio optimaal aansluiting vindt bij het internationale en Europese wetenschaps- en innovatielandschap. Zoals ook aangegeven in de Conceptnota Innovatiecentrum Vlaanderen en erkend door het Soete2-rapport, is er nood aan een explicietere strategie voor internationalisering van wetenschap en innovatie. Innovatie is een cruciaal ingrediënt van elk industrieel en economisch beleid, en zonder innovatie is het aanpakken van de grote maatschappelijke uitdagingen bij voorbaat een verloren strijd. Of zoals de commissie-Soete2 schrijft:

“De impact en het succes van W&I verloopt steeds meer over internationale paden in een in toenemende mate geglobaliseerde en internationaal verstrengelde kennissamenleving en –economie. Het is van belang om te onderkennen dat dit nu voor quasi alle activiteiten van de kennisontwikkeling, -toepassing, innovatie en valorisatie geldt. (...) Als uitgangspunt moet dan ook het internationaal speelveld genomen worden en dit voor alle types van activiteiten van W&I. Dit verandert allicht de kijk en het debat op de invulling van subsidiariteit, maar wijst er alvast op dat een cruciale beleidsvraag is: hoe positioneert een kleine regio als Vlaanderen zich in deze brede, internationale context en dynamiek?”³

³ Luc Soete et al., Rapport van de expertgroep voor de doorlichting van het Vlaams innovatie-instrumentarium, april 2012, Brussel, p. 50.

Dit is de strategische uitdaging waarmee we geconfronteerd worden: hoe organiseren we het Vlaamse wetenschaps- en innovatiebeleid als we ervan uitgaan dat dit dient te gebeuren met als doel *maximale internationale connectiviteit*.

Vlaanderen moet de Europese financiering meer beschouwen als hefboomfinanciering voor het verder versterken van de Vlaamse wetenschaps- en innovatiesterkten in de Europese en internationale context. De Conceptnota Innovatiecentrum Vlaanderen identificeert innovatieknooppunten gericht op de grote maatschappelijke en economische uitdagingen. Hierbij werd het Europese kader en de talrijke Europese initiatieven als referentiekader gebruikt.

In september 2011 heeft de raad van bestuur van IWT zijn goedkeuring gegeven aan een algemene strategie voor stimulering van internationale samenwerking met behulp van IWT-instrumenten. Voor samenwerking binnen de Europese onderzoeks- en innovatieruimte wordt hierbij maximaal ingezet op participatie in Europese netwerken.

IWT heeft zijn portfolio netwerken verder uitgebreid waarbij verschillende programma's ingezet worden zoals bedrijfssteun, strategisch onderzoek, collectief onderzoek en TETRA. Een methodiek werd uitgewerkt waarbij deelgenomen wordt binnen de bestaande kanalen en de globaal beschikbare begroting maar waar de projecten in een internationale context een aparte portfolio vormen die naar selectiviteit niet vergelijkbaar is met de Vlaamse projecten. Voor 2012-2013 ligt de nadruk op het versterken van de inzet van projecten strategisch basisonderzoek in internationale netwerken. Naast de participatie in een diverse portfolio van kleine ERAnetwerken zal ook een aanzet gegeven worden voor versterkte medewerking aan grotere Europese initiatieven zoals FET, KET, JTI enz... Hierbij zal de overkoepelende aanpak voor het beleidsdomein EWI gevolgd worden, die in 2012 wordt ontwikkeld zoals aanbevolen door het Soete2-rapport (aanbeveling 5).

Het IWT is door de Europese Commissie erkend als National Contact Point (NCP) voor Vlaanderen. Binnen het kader van het Europaplatform zal de coördinatie met al de betrokken partners verder versterkt worden zodat met de beschikbare middelen, een maximaal resultaat kan worden behaald (cfr. Aanbeveling 4 van het Soete2-rapport).

Het FWO organiseerde op zijn beurt in oktober 2011 een studiedag betreffende de Europese programma's en initiatieven en de wijze waarop het FWO hierop optimaal kan inspelen. Zo zal het FWO de oproepen georganiseerd in het kader van era-netten (era-net+), JPI's en FETflagships van nabij opvolgen en indien relevant voor het fundamenteel wetenschappelijk onderzoek in Vlaanderen, participeren in deze oproepen. Dit kan door het aanwenden van nieuwe financiering of door bijdragen *in kind*.

Vanaf januari 2012 fungeert het FWO ook als het NCP voor het luik IDEAS en PEOPLE binnen het Zevende Kaderprogramma en als het aanspreekpunt voor de COST-aanvragen in Vlaanderen. Samen met de kennisinstellingen en andere stakeholders, wordt er voortdurend overlegd om de dienstverlening zo optimaal mogelijk te kunnen uitbouwen.

De deelname aan EFSRI-projecten wordt toegelicht onder SD3 OD5.

Met het oog op een betere afstemming en sterker aanwending van de hefboomwerking van de Europese programma's wordt momenteel een geïntegreerde internationalisatiestrategie uitgewerkt, die vervolgens aan de Vlaamse Regering zal worden voorgelegd.

OD 4. Beleidsdomeinoverschrijdende samenwerking organiseren

Via de innovatieknooppunten reikt de Conceptnota 'Innovatiecentrum Vlaanderen' ook een kader aan voor beleidsdomeinoverschrijdende samenwerking.

Innovatief Aanbesteden is een belangrijk instrument van beleidsdomeinoverschrijdende samenwerking. (zie SD 3 OD 1). In 2008 werd het programma opgestart met een budget van in totaal 10 miljoen euro. Tegen begin 2013 dient het programma verlengd te worden zodat de verdere uitrol van de pre-commerciële trajecten kan ondersteund worden. In het kader van het NIB (A14 en A30) zal

het Innovatief Aanbesteden een actieplan opstellen om een operationeel instrument uit te werken om niet enkel pre-commerciële trajecten met een hoog O&O gehalte te initiëren, maar er ook voor te zorgen dat het aandeel aankopen met een innovatief karakter stijgt. Een leernetwerk van overheidsmanagers zal worden uitgebouwd en in samenwerking met het departement EWI zullen de voorbereidingen worden getroffen voor het ontwikkelen van een instrument om de evoluties van het innovatief aankoopgedrag te kunnen opvolgen.

OD 5. Werk maken van transparante en verantwoorde structuren

Het rapport Soete (en het Soete2-rapport) wees op de versnippering van het innovatieveld door o.a. de speling van gevestigde belangen. De beleidsrespons geeft prioriteit aan het stroomlijnen van de structuren in functie van de beleidsstrategie en zet daarmee fors in op transparante en verantwoorde structuren.

OD 6. Werk maken van duidelijke en transparante procedures

Vereenvoudiging van de rapportering en gegevensverstrekking aan de overheid door kennisinstellingen

In 2011 werd een analyse uitgevoerd van het kwantitatieve luik van de onderzoeksverslaggeving van universiteiten en hogescholen (en associaties) aan de Vlaamse overheid. De belangrijkste beoogde doelstellingen hierbij waren vermindering van de administratieve lasten door vereenvoudiging van de rapporteringverplichtingen en toepassing van het principe van de eenmalige bevraging, meer efficiëntie en effectiviteit door hergebruik van gegevens en betere beleidsmonitoring door sneller beschikbare kwaliteitsvolle en vergelijkbare gegevens. De aanbevelingen van dat rapport zijn vertaald in een aantal concrete acties deels in uitvoering gebracht bij de herziening van het BOF-besluit en het maken van afspraken in de stuurgroep van FRIS rond classificaties die worden gebruikt bij het rapporteren van onderzoekinformatie.

Het FWO is sinds 2010 gestart met de uitvoering van een hervormingsproject van de FWO-administratie. Dit project combineert drie belangrijke componenten, m.n. een hervormingstraject van de administratieve werking, een aangepast personeelsbeleid en ter ondersteuning het ontwikkelen van de noodzakelijke IT-tools. Op IT gebied werden belangrijke stappen gezet. De eerste versie van een e-loket werd gelanceerd in november 2010. Via dit e-loket kunnen de onderzoekers hun personalia, CV, aanvragen en meldingen beheren en indienen. Op dit ogenblik verlopen al voor ruim 80% van de FWO-middelen de aanvraagprocedures volledig digitaal. Tijdens de periode 2013 - 2014 zal deze versie verder ontwikkeld worden, zodat bijna alle bestaande aanvraagformulieren via het e-loket kunnen worden ingediend.

Voor de IWT-steun aan bedrijven wordt in het kader van de strategische oefening die in 2012 plaatsvond een grondige analyse doorgevoerd van de modaliteiten en de procedures zodat de administratieve last voor de aanvragers verder wordt beperkt en de interne processen op een zo efficiënt mogelijke manier kunnen verlopen.

De vereenvoudiging in de modaliteiten zal vooral tot uiting komen in de vereenvoudiging van steunpercentages, selectiecriteria en kostenmodellen. Bij de aanpassing van de procedures zal er voor gezorgd worden dat de sterk gewaardeerde interactie met de IWT-adviseurs behouden blijft. Er zal ook aandacht zijn voor de transparante onderbouwing van de beslissingen en voor de uniformiteit van behandeling.

OD 7. Effectieve beleidsevaluatie en impactanalyse

Beleidsvaluatie, performantie-evaluatie, systeemevaluatie en impactanalyse zijn essentiële onderdelen van de beleidscyclus en vormen de hoeksteen voor de opbouw van strategische intelligentie binnen het beleid.

Om de kennis opgedaan bij de vorige cyclus van evaluaties te valideren en optimaal aan te wenden, zullen in de eerste helft van 2013 voorbereidingen worden getroffen om over te gaan naar systemische evaluatie en bijgevolg ook minder punctuele evaluaties uit te voeren. Een eerste aanzet voor een evaluatiekader gebaseerd op de beleidsprioriteiten 2009-2014 werd al uitgewerkt door het departement EWI. Het is de bedoeling om dit kader verder te verfijnen en te voorzien van ankerpunten die moeten toelaten de performantie, effecten en de impact van de instellingen, programma's en projecten die binnen het systeem zijn opgenomen, te toetsen en m.a.w. de performantie binnen en de effecten en impact op en van het systeem in kaart te brengen. Evaluaties van instellingen, programma's en projecten zullen aldus evolueren van punctuele evaluaties naar evaluaties op een hoger niveau, met name het niveau van het systeem zelf.

Evaluaties 2012

In de eerste helft van 2012 werden de evaluaties afgerond van VITO, F.T.I vzw en van de (wetenschappelijke onderzoeksopdracht) van ITG, Vlerick en Orpheus. In april 2012 is evaluatie van de Herculesstichting en het herculesmechanisme opgestart. In de tweede helft van 2012 zal de evaluatie van en ECOOM en het Vlaams Academisch Bibliografisch Bestand- Sociale en Humane Wetenschappen (VABB-SHW) uitgevoerd worden.

Zoals opgenomen in het FWO-Beleidsplan 2012-2016 en met het oog op het monitoren van de output indicatoren opgenomen in de FWO-Samenwerkingsovereenkomst, zal er in het najaar van 2012 een "klantenbevraging" worden uitgevoerd bij alle FWO-onderzoekers. Deze bevraging zal gelden als nulmeting voor het verder monitoren van de output indicatoren mbt o.a. de tevredenheid over de dienstverlening van het FWO, de transparantie van de aanvraagprocedures, de efficiëntie van website en e-formulieren, enz. Deze bevraging sluit ook aan bij de evaluatie van de FWO-Expertpanels die in 2011 werd uitgevoerd en waarvan de resultaten reeds in 2012 hebben geresulteerd in een aantal bijsturingen.

In de beheersovereenkomst van IWT werd een systematische periodieke evaluatie en effectanalyse van alle steunprogramma's ingeschreven. Zo werden in 2011 enkele belangrijke evaluaties uitgevoerd waarvan de resultaten begin 2012 werden bekendgemaakt. Het betreft in het bijzonder de IWT klantentevredenheidsenquête en de effect- en impactmeting van de bedrijfssteun.

1. IWT-klantentevredenheid

Uit de tevredenheidsenquête blijkt een grote tevredenheid van de IWT-klanten (94% is tevreden tot uiterst tevreden). Uit deze studie blijkt dat de klanten van IWT vooral de persoonlijke contacten met IWT-medewerkers, de bespreking van de projectaanvraag met de IWT-adviseur en de voorbespreking van het projectvoorstel en de mogelijkheid tot mondelinge toelichting bij een college van deskundigen als zeer positief ervaren. Aandachtspunten voor het IWT zijn volgens de klanten de uniformiteit van de behandeling en de communicatie van de beslissing. Uit de enquête bleek ook dat de administratieve belasting nog als hoog wordt ervaren.

2. Effect- en impactmeting bedrijfssteun

Uit de bevraging van de ondernemingen is gebleken dat het merendeel van de projecten het innovatiedoel bereikt en ook dat de valorisatieverwachtingen zeer hoog zijn. In 95 % van de projecten waar de valorisatie al een feit is, heeft het IWT-project een positieve impact gehad op de omzet. In de helft van de gevallen heeft dit eveneens tot een omzetgroei op ondernemingsniveau geleid. De impact van het IWT-project op de werkgelegenheid wordt in 90% van de projecten als positief omschreven (behoud of toename). De portfolio-analyse van O&O-bedrijfsprojecten en KMO-projecten bevestigt deze resultaten. Innovatiesteun steunt ook in sterke mate de samenwerking tussen bedrijven onderling en kennisinstellingen. De studie van input-additionaliteit op basis van econometrische gegevens toonde aan dat innovatieve KMO's met een gesteund IWT project bijna 5% meer spenderen aan O&O en ruim 10% meer O&O-personeel tewerkstellen dan gelijkaardige innovatieve KMO's zonder IWT-project. Een gelijkaardige studie naar de output-additionaliteit wordt eind 2012 afgewerkt.

In uitvoering van de beheersovereenkomst werden in 2012 effect- en impactanalyses uitgevoerd van het maatschappelijk luik van het SBO-programma en van de dienstverlening van IWT.

- ***Het maatschappelijk luik van het SBO-programma***

Er werd in 2012 ook een effectmetingstudie van het maatschappelijke luik van het SBO-programma opgestart. De studie toont aan dat de vraagsturing eerder beperkt is en dat de valorisatie (die binnen het economische luik van SBO via O&O-steun ondersteund wordt) minder voor de hand ligt (mogelijk door een gebrek aan financiering van opvolgprojecten en minder uitgebouwde O&O bij de sociale actoren). De bevindingen van de studie worden gebruikt bij de voor het najaar geplande bijsturingen aan het SBO-programma.

- ***Effectmeting van de diensten in het kader van EEN en NCP***

Tevens werd in het kader van de uitvoering van de beheersovereenkomst een impactanalyse van de door IWT aangeboden diensten in het kader van het European Enterprise Network (EEN) en het National Contact Point (NCP) opgestart. De studie toont aan dat zowel de NCP als EEN-dienstverlening weliswaar nuttig bevonden worden, maar zich toch op een aantal punten dienen 'her uit te vinden' in het licht van de EU Horizon 2020 strategie. De bevindingen van de studie worden gebruikt bij de voor het najaar geplande bijsturing van de NCP en EEN-dienstverlening.

Daarnaast werden in 2012 een internationale vergelijking en analyse van overheidsinstrumenten ter ondersteuning van bedrijfs-O&O&I uitgevoerd. De studie verschaftte IWT informatie en een concreter inzicht over hoe andere regio's omgaan met O&O-bedrijfssteun en wat de performantie van die steun is.

In het kader van de opvolging van de prestatie-indicatoren van de beheersovereenkomst (indicator 'bereik') werd een inventarisatie gemaakt van alle klanten van IWT, TETRA, SBO en VIS (projecten die actief waren in 2009 en 2010). De inventarisatie toont aan dat het indirecte bereik van IWT bijzonder groot is (meer dan 10.000 bedrijven krijgen jaarlijks innovatie-ondersteunende diensten van IWT of door IWT gesteunde organisaties). Om de klanteninventarisatie in de toekomst beter te kunnen beheersen werd in het verlengde van deze oefening een IT-tool ontwikkeld voor het verzamelen van feedback van de leden van de gebruikerscommissie. Dit laat de projectleiders toe hun projecten nog beter af te stemmen op de noden van de gebruikers.

Evaluaties 2013

In 2012 worden volgende evaluaties voorbereid waarvan de uitvoering voorzien is voor 2013: FDC, IOF, Interfacediensten en de wetenschappelijke olympiades. Ook in 2013 zullen op basis van de indicatieve kalender voor effect- en impactmetingen een aantal studies worden uitgevoerd. Het betreft in het bijzonder :

- De persoonsgebonden mandaten (strategische onderzoeksbeurzen, Innovatiemandaten, Baekeland).
- De competentiepolen.
- Een tussentijdse analyse van de hervorming in 2010 van de VIS-trajecten met het oog op een verdere optimalisatie ervan.

In samenwerking met het VIN wordt eind 2012 een studie opgestart rond de optimalisatie van de benadering van KMO's met als doel een gemeenschappelijke aanpak uit te werken om KMO's optimaal te informeren over de mogelijkheden van het VIN en de innovatie-ondersteuning in Vlaanderen.

Viceminister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen,
Media en Armoedebestrijding

Ingrid LIETEN

Bijlage 1: Stand van zaken uitvoering begroting

De totale beleidskredieten voor wetenschaps- en innovatiebeleid bedragen 926,227 miljoen euro.

De Vlaamse Regering geeft uitvoering aan de afspraak gemaakt tijdens de begrotingscontrole 2011, om een meerjarig groeipad op te zetten voor investeringen in wetenschap en innovatie.

Bij de begrotingsopmaak 2012 werd 60 miljoen euro uitgetrokken voor Wetenschap en Innovatie. In 2013 zou daar 70 miljoen euro bovenop komen. Bij de opmaak van het ontwerp van de begroting 2013 is dit bedrag aangepast tot 32,5 miljoen euro en 30 miljoen ESR 8 middelen.

De extra middelen worden in 2012 in hoofdzaak als volgt verdeeld:

- FWO : hiervoor wordt een extra budget van 14 miljoen euro voorzien. Deze extra toelage verhoogt de investering in FWO tot 172 miljoen euro in 2012. Het extra budget zal gebruikt worden voor steun aan:
 - a. de onderzoeksmandaten en projecten,
 - b. aan het brain-gain-programma Odysseus,
 - c. Big Science projecten,
 - d. andere internationale samenwerkingsverbanden: NCP/VCP Idea en People; Pegasus
- IWT: het IWT krijgt 14 miljoen euro extra om innovatie te ondersteunen:
 - a. Bedrijfsprojecten: 8 miljoen euro
 - b. Strategisch basisonderzoek: 2,5 miljoen euro extra
 - c. Baekelandmandaten : 2,45 miljoen euro
 - d. Toegepast biomedisch onderzoek met maatschappelijke finaliteit: 1 miljoen euro
- Herculesstichting: een extra budget van 10 miljoen euro:
 - a. 5 miljoen euro is voorzien voor de reguliere oproepen
 - b. 5 miljoen euro gaat naar bijzondere initiatieven rond grootschalige infrastructuur
- Bijzondere Onderzoeksfondsen van de universiteiten (BOF's): hiervoor wordt 7 miljoen extra middelen voorzien.
- Strategische onderzoekscentra : een extra budget van 4,6 miljoen euro:
 - a. IMEC: 1,6 miljoen euro
 - b. VIB: 2,2 miljoen euro
 - c. iMinds: 1 miljoen euroMet deze SOC's werden ook nieuwe convenanten afgesloten voor de periode 2012-2016.
- De industriële onderzoeksfondsen (IOF's) : 2 miljoen euro extra middelen
- De wetenschappelijke instellingen : 1,45 miljoen euro extra, waaronder
 - a. Postinitieel onderwijs : 390.000 euro
 - b. VLIZ : 500.000 euro

Voor de integratie van het hoger onderwijs wordt er 3, 05 miljoen euro bijkomende middelen voorzien.

Bijlage 2: Met redenen omklede moties

Onderstaande tabel geeft de door het Vlaams Parlement ingediende moties.

Nr Stuk en thema	Motie/resolutie en onderverdeling	Verwijzing in beleidsbrief (of genomen initiatief)
Stuk 1355 (2011-2012) - Nr. 2 ingediend op 23 november 2011 (2011-2012)		
Motie van de heren Wilfried Vandaele, Carl Decaluwe en Philippe De Coene tot besluit van de op 8 november 2011 door de heren Bart Tommelein, Jurgen Verstrepen en Bart Caron in commissie gehouden interpellaties tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, respectievelijk over de terugtrekking van de Private Omroep Federatie uit het overleg rond het Media Innovatie Centrum en het Vlaams Instituut voor Archivering, over de weigering tot verdere samenwerking van de commerciële zenders met de minister van Media, en over de relaties met de mediasector. Tekst aangenomen door de plenaire vergadering		
	1° verder te overleggen met de private mediasector;	N.V.T. Dit is een bevoegdheid van minister Lieten voor Media
	2° de private mediabedrijven verder te betrekken bij het overleg in verband met het MIC en het VIAA;	p.16: het MIC, nu MIX, is in oprichting
	3° erop toe te zien dat de openbare omroep bij de uitvoering van het nieuwe beheersovereenkomst, waar nodig, overleg pleegt met de private sector, zoals overigens in die beheersovereenkomst bepaald is;	N.V.T. Dit is een bevoegdheid van minister Lieten voor Media
	4° te werken aan meerjarige samenwerkingsakkoorden met de regionale omroepen en aldus mee te helpen hun toekomst te garanderen.	N.V.T. Dit is een bevoegdheid van minister Lieten voor Media

Stuk 1177 (2011-2012) - Nr. 3 ingediend op 5 oktober 2011 (2011-2012)		
Voorstel van resolutie van de heren Bart Van Malderen, John Crombez, Matthias Diependaele, RobrechtBothuyne, Koen Van den Heuvel en Jan Laurys en mevrouw Helga Stevens ter begeleiding van het in de commissie voorliggend voorstel van decreet houdende de machtiging tot oprichting van de vzw I-Cleantech Vlaanderen - innovatie in Cleantech. Tekst aangenomen door de plenaire vergadering		
	1° te opteren voor een lichte structuur waarin significante stakeholders in het bestuur van de vzw worden afgevaardigd en waarin toezicht voorzien wordt op de werking van de vzw;	p.17-18 De vzw ICTV werd eind januari 2012 officieel opgericht.
	2° deze lichte structuur te realiseren door : a) een personeelsbeleid te voeren b) slechts één leidinggevend personeelslid aan te stellen om de initiële vier personeelsleden aan te sturen; c) de structuur van de vzw I-Cleantech Vlaanderen en de lokale partners niet te vermengen; d) het aantal bestuurders van de vzw te beperken tot negen en in dit bestuur ook vertegenwoordigers van de private sector, de academische wereld en het werkveld op te nemen; e) de bestuurders te vergoeden volgens de bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 9 maart 2007, i.e. 125 euro; f) op te nemen in het businessplan dat het opzetten van een toeristisch bezoekerscentrum niet behoort tot de takenlijst van de vzw I-Cleantech Vlaanderen; een pedagogisch aanbod slechts op te zetten voor zover dit een aantoonbare meerwaarde kan inhouden; g) de scoop van de vzw I-Cleantech Vlaanderen af te bakenen door de positionering ten opzichte van de andere innovatie-actoren; h) duidelijk te stellen dat de vzw I-Cleantech Vlaanderen een aanvullende rol heeft ten aanzien van bestaande en in oprichting zijnde initiatieven zoals de transitie- arena's duurzaam bouwen en duurzaam materialenbeleid, en zal functioneren als een overlegplatform dat verbanden legt tussen bestaande arena's en waarbij men een werking in heel Vlaanderen nastreeft; i) het financieren van dit project te koppelen aan het opstellen van een realistisch businessplan; j) in het businessplan concrete en meetbare resultaatsdoelstellingen op te nemen alsook een duidelijke timing met betrekking tot het tijds kader waarbinnen deze doelstellingen dienen behaald te worden; k) advies te vragen over de werking van de vzw I-Cleantech Vlaanderen aan de Vlaamse Raad voor Wetenschap en	p.17-18 Begin juli 2012 finaliseerde de Raad van Bestuur van ICTV het businessplan en diende een subsidieaanvraag voor het innovatie-initiatief ICTV in bij de Vlaamse Regering. Tevens werd een Algemeen Directeur benoemd door de Raad van Bestuur. Decretale basis: Bekrachtiging en afkondiging van het decreet houdende de machtiging tot oprichting van de vzw I-Cleantech Vlaanderen – innovatie in Cleantech, aangenomen door het Vlaams Parlement op 5 oktober 2011.

	Innovatie (VRWI) en in de mate van het mogelijke rekening te houden met dit advies;	
	– gezien de duidelijke meerwaarde van het project, er op toe zien dat de vzw bij de opmaak van haar eerste goed te keuren businessplan verzekert dat ze zo snel als mogelijk voor minder dan 50% van haar financiering van de Vlaamse overheid afhankelijk zal zijn en dit niet later dan het vierde werkingsjaar;	p.17-18 Begin juli 2012 finaliseerde de Raad van Bestuur van ICTV het businessplan en diende een subsidieaanvraag voor het innovatie-initiatief ICTV in bij de Vlaamse Regering.
	– om, gebruikmakend van de in artikel 7 van het voorstel van decreet houdende de machtiging tot oprichting van de vzw I-Cleantech Vlaanderen – innovatie in Cleantech vermelde samenwerkingsovereenkomsten waar mogelijk te voorzien in de integratie van de bestaande cleantechinitiatieven in de vzw I-Cleantech;	Dit behoort tot het doel van de vzw. De bekrachtiging door het Vlaams Parlement van het decreet vond plaats op 5 oktober 2011. De Vlaamse Regering nam tijdens haar samenkomst op 21 oktober 2011 hiervan akte.
	– roept de Vlaamse Regering op concrete voorstellen uit te werken om tegemoet te komen aan de aanbevelingen van het rapport-Soete met betrekking tot de vereenvoudiging van het innovatielandschap.	p.6 en p.9-13: de 17 aanbevelingen van het Soete2-rapport zijn in 6 verschillende actielijnen gegoten.

Bijlage 3: Regelgevingsagenda W & I

Decreet betreffende een structurele regeling voor grote reken capaciteit voor onderzoek en innovatie					
Status van het initiatief: Lopend					
1 ^{ste} principiële goedkeuring	2 ^{de} principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in Belgisch Staatsblad
20/07/2012					

Decretale verankering van BOF-regelgeving					
Status van het initiatief: Lopend					
1 ^{ste} principiële goedkeuring	2 ^{de} principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in Belgisch Staatsblad
08/06/2012	13/07/2012	12/10/2012	November-december	Voor eind 2012	

Inwerkingstreding: 01/01/2013

Besluit van de Vlaamse Regering houdende de agentschapsspecifieke regeling van de rechtspositie van het personeel van het agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie					
Status van het initiatief: Lopend					
1 ^{ste} principiële goedkeuring	2 ^{de} principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in Belgisch Staatsblad

Goedkeuring conceptnota Vlaamse Regering: Nog te bepalen

Besluit van de Vlaamse Regelgeving tot opheffing van het besluit van de Vlaamse Executieve van 11 december 1991 tot regeling van de toekenning van onderzoeksmandaten.					
Status van het initiatief: Lopend					
1 ^{ste} principiële goedkeuring	2 ^{de} principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in Belgisch Staatsblad

Goedkeuring conceptnota Vlaamse Regering: Nog te bepalen

Nieuwe BOF besluit					
Status van het initiatief: Lopend					
1 ^{ste} principiële goedkeuring	2 ^{de} principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in Belgisch Staatsblad
29/06/2012	12/10/2012	30/11/2012	30/11/2012	Voor eind 2012	

Inwerkingstreding: 01/01/2013

Programma voor de omkadering van jonge onderzoekers					
Status van het initiatief: Lopend					
1 ^{ste} principiële goedkeuring	2 ^{de} principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in Belgisch Staatsblad
		14/09/2012		14/09/2012	

Inwerkingstreding: 14/09/2012

Genderevenwicht BOF tenure track					
Status van het initiatief: Lopend					
1 ^{ste} principiële goedkeuring	2 ^{de} principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in Belgisch Staatsblad
29/06/2012	12/10/2012	30/11/2012		Voor eind 2012	

Inwerkingstreding: 01/01/2013

Opheffen van artikel 190bis, 6 van het decreet van 13 juli 1994 betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap					
Status van het initiatief: Afgewerkt					
1 ^{ste} principiële goedkeuring	2 ^{de} principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in Belgisch Staatsblad
				23/12/2010	31/12/2010

Inwerkingstreding: 01/01/2011

IOF besluit					
Status van het initiatief: Afgewerkt					
1 ^{ste} principiële goedkeuring	2 ^{de} principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in Belgisch Staatsblad
				01/04/2011	12/05/2011

Inwerkingstreding: 23/05/2011

Oprichting VZW I-Cleantech					
Status van het initiatief: Afgewerkt					
1 ^{ste} principiële goedkeuring	2 ^{de} principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in elgisch Staatsblad

Bijlage 4: Overzicht opvolging Rapport Soete 1

Rapport Soete 2007 - Opvolging			
Aanbeveling	Algemeen - EWI	IWT	FWO
1 Een heldere, overkoepelende, lange-termijn innovatiestrategie	Conceptnota 'Innovatiecentrum Vlaanderen' in het kader van VIA en Pact 2020, met invulling van een langetermijninleidstrategie (A1), aandacht voor stroomlijning van het innovatielandschap (A2,3), effectieve evaluatie- en controlemechanismen (A4,5), verruiming en internationalisering (A7,8,10), segmentering en specifieke aandacht voor KMO's (A2,14,15,16,17). Focus in het beleid, strategische capaciteit en beheersbaar en gestroomlijnd innovatielandschap staat hierbij centraal (cf. lichte structuren). Verder ook systematische beleidsafstemming met het NIB en strategische afstemming bij nieuwe beheers- en steunovereenkomsten (agentschappen, SOCs, Lichte Structuren).	Ondernemingsplan en beheersovereenkomst 2011-2015.	Aangepast Beleidsplan 2012-16
2 Een heldere segmentering van het instrumentarium, vertrekkend van de doelgroep en de missie van elk agentschap. Vooral in het domein van de indirecte steun aan bedrijven (dienstverlening) is er (storende) overlap van de indirecte initiatieven en een onvoldoende efficiënte investering van de beperkte overheidsmiddelen. Evaluatie van deze initiatieven met als doel overlappings te verwijderen, de bevoegdheden beter af te bakenen en synergie te induceren is op korte termijn noodzakelijk.		Aangepast besluit met ruimere definitie van innovatie dan louter technologische innovatie. Dit houdt het wegwerken in van de reglementaire beperkingen voor de verruiming van het steunbare innovatietraject. Blijvende stijging van de totale middelen voor rechtstreekse steun aan bedrijven, met specifiek snellere stijging voor steun in het KMO-programma. Vereenvoudiging van het KMO-programma door reductie van het aantal projecttypes. Jonge en startende ondernemingen kunnen éénmalig hun ondernemingsplan opnemen in de haalbaarheidsstudie. Verder vereenvoudiging van de procedures door aanpassing van de gehanteerde kostenmodellen en efficiëntere en snellere behandeling van dossiers. Herziening van het O&O besluit met verbreding van innovatie. Specifieke acties voor KMO's mbt IPS (subsidie, informatie, opleiding, internationale netwerking). Verruiming via proeftuinen.	Duidelijke missie voor fundamenteel wetenschappelijk onderzoek, geconsolideerd in de nieuwe samenwerkingsovereenkomst 2012-16.
3 Een grondige evaluatie van de agentschappen (gericht op hun missie, doelstellingen, strategie en additionaliteit) en van de ingezette instrumenten. Een permanent evaluatieproces moet het interne management helpen dezelfde evaluatie- en controlemechanismen te ontwikkelen die nu reeds worden gehanteerd binnen de wetenschappelijke instellingen en de Strategische Onderzoekscentra.		Omvorming tot een EVA met decretaal vastgelegde missie en opdracht. Beheersovereenkomst (2011-2015) met duidelijk strategisch kader en afspraken over een jaarlijks ondernemingsplan. Jaarlijkse monitoring en vijfjaarlijkse grondige doorlichting. Regelmatige evaluatie van impact en effecten van de ingezette instrumenten. Governance scan en uitwerking van een governance charter. Governance eisen worden ook stelselmatig gesteld aan entiteiten met structurele steun van IWT (zolas competentiepolen). Regelmatige evaluatie van bestaande instrumenten, die meegedragen worden bij de hervorming van programma's en instrumenten (bv SBO, VIL, landbouwonderzoeksprogramma's).	Grondige evaluatie van het FWO in opdracht van EWI. De bevindingen werden meegenomen in het nieuwe Beleidsplan, met duidelijke koppeling aan operationele doelstellingen.
4 Controle van beleid en uitvoering door EWI op de verzelfstandigde agentschappen. Voor de EVAs ligt de controletaak bij de Raad van Bestuur en kan aansturing gegeven worden via de Beleidsraad. Hierbij dient een evenwicht gevonden te worden tussen het primaat van de politiek en goed bestuur en stabiliteit van de wetgeving.			Nieuw Beleidsplan 2012-16. Governance scan door Guberna en verdere uitwerking van een Charter van goed bestuur op basis van de aanbevelingen van de scan en de MOVI-principes.
5 Beheersovereenkomsten worden gesteund op een initieel strategisch / business plan dat daarna regelmatig wordt geactualiseerd. Het business plan gaat uit van de missie, de gebruiker en de beschikbare middelen, en bevat een concreet actie- of stappenplan en evaluatiecriteria.			Zie Beleidsplan en samenwerkingsovereenkomst
6 Code van goed gedrag van bestuur voor de betrokken vzw's, regelmatige risicoanalyses.	Dit is nu standaard vereiste bij elke erkenning / steunovereenkomst en vormt een element bij elke evaluatie.		

Aanbeveling	Algemeen - EWI	INT	FWO
7 Sluitende definities voor de verruiming, verbreding en verlenging van het innovatietraject.		Aangepast besluit met ruimere definitie van innovatie dan louter technologische innovatie. Dit houdt het wegwerken in van de reglementaire beperkingen voor de verruiming van het steunbare innovatietraject. Blijvende stijging van de totale middelen voor rechtstreekse steun aan bedrijven, met specifiek snellere stijging voor steun in het KMO-programma. Vereenvoudiging van het KMO-programma door reductie van het aantal projecttypes. Jonge en startende ondernemingen kunne éénmalig hun ondernemingsplan opnemen in de haalbaarheidsstudie. Verdere vereenvoudiging van de procedures door aanpassing van de gehanteerde kostenmodellen en efficiëntere en snellere behandeling van dossiers. Herziening van het O&O besluit met verbreding van innovatie. Specifieke acties voor KMOs mbt IPS (subsidie, informatie, opleiding, internationale netwerking). Verruiming via proeftuinen en innovatief aanbesteden.	
8 Operationeel kader voor de verruiming van het innovatietraject duidelijk stellen.			
9 Communicatiestrategie naar bedrijven die in aanmerking komen voor de verruiming van het steunbaar innovatietraject.		Positioneringsstudies rond pro-actieve klantenbenadering leiden tot gerichte communicatiebenaderingen. Naast een aantal interne studies werd in 2011 ook een nieuwe segmentatiestudie gelanceerd die de basis vormt voor een klantenbenaderingsstrategie.	
10 Het Vlaams instrumentarium moet het Europees instrumentarium aanvullen en versterken.		Financiering van het Vlaams aandeel van grensoverschrijdende projecten. Participatie in EUREKA, toetreding tot diverse netwerken (ERA-NET). Ontwikkeling van een kader om netwerken te selecteren op basis van efficiëntiecriteria. Internationale mobiliteit wordt bij de toekenning van mandaten in toenemende mate mogelijk gemaakt en gestimuleerd (baekelandmandaten, innovatiemandaten). Inbedding in het Vlaamse Europa-platform. ondersteuning van technologietransfer via participatie in het Europe Enterprise Network.	Versterking van de initiatieven voor internationale mobiliteit van Vlaamse onderzoekers (reiskredieten). Internationale benchmarking bij projectevaluatie.
11 Aanwenden van een deel van de beschikbare middelen om aantrekkelijke doctorale beurzen aan te bieden aan topklasse buitenlanders.		NET. Ontwikkeling van een kader om netwerken te selecteren op basis van efficiëntiecriteria. Internationale mobiliteit wordt bij de toekenning van mandaten in toenemende mate mogelijk gemaakt en gestimuleerd (baekelandmandaten, innovatiemandaten). Inbedding in het Vlaamse Europa-platform. ondersteuning van technologietransfer via participatie in het Europe Enterprise Network.	Odysseus-programma. Pegasus-programma. Mobiliteitskredieten. Deelname aan internationale programma's: ESF, ERA-NET, ERC, Big Science, NCP voor COST, Vlaams Europa-platform. Bilaterale samenwerking: China, Vietnam, Québec, Ecuador, Zuid-Afrika, en projectmatige samenwerkings- en uitwisselingsakkoorden.
12 Het taaldecreet met onmiddellijke ingang afschaffen voor het hoger onderwijs.			
13 Het verdient aanbeveling dat het decretaal kader inzake valorisatie van het onderzoek, inclusief de bijhorende regelgeving betreffende vermogensrechten, steeds gerespecteerd wordt wanneer nieuwe financieringsinitiatieven worden ontwikkeld. Het 'dwingen' tot het bundelen van IPRs en het eenzijdig afstaan van de exploitatierechten als men wil toetreden tot een initiatief, tast fundamenteel de beheersautonomie van de instellingen aan en kan het valorisatiepotentieel ondermijnen.		Hoger steunpercentage bij bedrijfssteun in geval van samenwerking met kennisinstellingen. Gebruikerscommissies bij SBO en TETRA. Versterken van het vraaggedreven karakter en het stimuleren van samenwerking in het VIS-programma. Strategie als erkenningscriterium voor competentiepolen / lichte structuren. Introductie ICON-projecten. Bevorderen van de mobiliteit tussen kennisinstellingen en bedrijven (baekelandmandaten, innovatiemandaten).	
14 De globale doelstellingen van het KMO-beleid dienen specifiek geformuleerd te worden.		Aangepast besluit met ruimere definitie van innovatie dan louter technologische innovatie. Dit houdt het wegwerken in van de reglementaire beperkingen voor de verruiming van het steunbare innovatietraject. Blijvende stijging van de totale middelen voor rechtstreekse steun aan bedrijven, met specifiek snellere stijging voor steun in het KMO-programma. Vereenvoudiging van het KMO-programma door reductie van het aantal projecttypes. Jonge en startende ondernemingen kunne éénmalig hun ondernemingsplan opnemen in de haalbaarheidsstudie. Verdere vereenvoudiging van de procedures door aanpassing van de gehanteerde kostenmodellen en efficiëntere en snellere behandeling van dossiers. Herziening van het O&O besluit met verbreding van innovatie. Specifieke acties voor KMOs mbt IPS (subsidie, informatie, opleiding, internationale netwerking). Verruiming via proeftuinen.	

15 Het management van de verschillende innovatie-instrumenten dient, binnen het kader van vereenvoudiging, segmentering en vraaggedrevenheid, verruiming en internationale aanpak, klare strategische doelstellingen en implementatieplannen te formuleren, coherent met de noodzakelijke formulering van de globale doelstellingen van het KMO-beleid.		Hoger steunpercentage bij bedrijfsteun in geval van samenwerking met kennisinstellingen. Gebruikerscommissies bij SBO en TETRA. Versterken van het vraaggedreven karakter en het stimuleren van samenwerking in het VIS-programma. Strategie als erkenningscriterium voor competentiepolen / lichte structuren. Introductie ICON-projecten. Bevorderen van de mobiliteit tussen kennisinstellingen en bedrijven (baekelandmandaten, innovatiemandaten).	
16 Het dichtert ij de kennisinstellingen brengen van de KMOs, met oog voor een gesegmenteerd benadering gezien de verschillende noden.		Hoger steunpercentage bij bedrijfsteun in geval van samenwerking met kennisinstellingen. Gebruikerscommissies bij SBO en TETRA. Versterken van het vraaggedreven karakter en het stimuleren van samenwerking in het VIS-programma. Strategie als erkenningscriterium voor competentiepolen / lichte structuren. Introductie ICON-projecten. Bevorderen van de mobiliteit tussen kennisinstellingen en bedrijven (baekelandmandaten, innovatiemandaten).	
17 Vermindering van de administratieve last bij de opstartende KMOs.		Aangepast besluit met ruimere definitie van innovatie dan louter technologische innovatie. Dit houdt het wegwerken in van de reglementaire beperkingen voor de verruiming van het steunbare innovatietraject. Blijvende stijging van de totale middelen voor rechtstreekse steun aan bedrijven, met specifiek snellere stijging voor steun in het KMO-programma. Vereenvoudiging van het KMO-programma door reductie van het aantal projecttypes. Jonge en startende ondernemingen kunne éénmalig hun ondernemingsplan opnemen in de haalbaarheidsstudie. Verdere vereenvoudiging van de procedures door aanpassing van de gehanteerde kostenmodellen en efficiëntere en snellere behandeling van dossiers. Herziening van het O&O besluit met verbreding van innovatie. Specifieke acties voor KMOs mbt IPS (subsidie, informatie, opleiding, internationale netwerking). Verruiming via proeftuinen.	
18 Het sterker stimuleren van het ondernemerschap.		De provinciale innovatiecentra hebben als taak bedrijven en ondernemers aan te moedigen en te begeleiden om efficiënt en duurzaam te innoveren. De doelstelling is om het aantal bedrijven waarbij innovatie deel is van de groeistrategie te vergroten. Twee innovatieadviseurs werden toegevoegd om de werking van Flanders'Care te versterken.	

**Bijlage 5: Actielijnen Beleidsrespons Rapport Soete 2 – Presentatie in
Commissie voor Economie, Economisch Overheidsinstrumentarium, Innovatie,
Wetenschapsbeleid, Werk en Sociale Economie**

HOOFDBEVINDINGEN • Volledige innovatieketen is steeds meer internationaal. → Strategische positionering voor aansluiting bij internationale dynamiek. • Natuurlijke fragmentatie: verkaveling als gevolg van 'gevestigde belangen' en vocale stakeholders met een eerder defensieve reflex. → Stroomlijnen en gericht aanpakken van de versnippering vanuit de strategie, op basis van de principes van de conceptnota Innovatiecentrum Vlaanderen.	HOOFDBEVINDINGEN • Consequente implementatie van de beleidsstrategie vergt een sterkere leidende rol van EWI en de scherpere scheiding tussen werking van en toezicht op de uitvoerende agentschappen. → Versterken van de governance, ook door internationale samenwerking. • Vlaanderen scoort excellent in kennisproductie, maar de valorisatie in effectieve economische en maatschappelijke innovatie is beperkt. → Versterken van de absorptiecapaciteit en het innovatievermogen van onze bedrijven en organisaties.
HOOFDBEVINDINGEN • Ondernemingen bevinden zich op verschillende niveaus van innovatie-activiteit en hebben daarom nood aan een gedifferentieerde benadering. → Segmenteren op basis van innovatie-intensiteit, met een onderscheid tussen ondersteunend en lerend innovatiebeleid. • Er is nood aan een verdere verbreding zowel naar nieuwe innovatievormen (sociale innovatie, diensteninnovatie, innovatie in de publieke sector,...), als van het innovatie-instrumentarium. → Consequent doorzetten van verbredingsbeleid (conceptnota Innovatiecentrum Vlaanderen).	ZES BEWEGINGEN

ACTIELIJN 1 Internationalisering Strategische Uitdaging "Als uitgangspunt moet (...) het internationaal speelveld genomen worden en dit voor alle types van activiteiten van W&I. Dit verandert allereerst de kijkt en het debat op de invulling van subsidiariteit, maar wijst er alvast op dat een cruciale beleidsvraag is: hoe positioneert een kleine regio als Vlaanderen zich in deze brede, internationale context en dynamiek."	• Geeft antwoord op de aanbevelingen 1 t.e.m. 6. • Uitgangspunten: • Strategische uitdaging van internationale connectiviteit van W&I • Invulling vanuit de strategie in de conceptnota Innovatiecentrum Vlaanderen, die expliciet refereert naar de EU beleidsfocussen. • Doorvertaling in governance en instrumenten.	1. Overkoepelende internationaliseringsstrategie. 2. Aangepaste beslissingsstructuur. 3. Afstemming in instrumentarium. 4. Gealigneerde deelstrategieën per innovatieknooppunt, met geëxpliciteerde governance en opvolgingsafspraken. 5. Gealigneerd actieplan voor het stimuleren van de internationale mobiliteit van onderzoekers. 6. Beleidsafstemming en werkafspraken met agentschappen internationaal beleid.	ACTIELIJN 1
ACTIELIJN 2 Meer strategie. Minder versnippering. Strategische Uitdaging "De dynamiek in het innovatielandschap en -beleid heeft geleid tot een 'natuurlijke fragmentatie' (...) vooral in het domein van de indirecte steun aan bedrijven (dienstverlening) (...) met ondoorzichtige overlapping en onvoldoende zorg voor efficiënte investering van de overheidsmiddelen voor de missie waarvoor ze zijn opgericht."	• Geeft antwoord op de aanbevelingen 7 t.e.m. 9. • Uitgangspunten: • Innovatieknooppunten: slechts één gericht initiatief per (sub-)knooppunt. • Versterkte basisinstellingen (EWI, IWT, FWO) in combinatie met Lichte Structuren en/of programma's. • Strategie-gedreven gerichte initiatieven met duidelijke prestatieverwachtingen en -indicatoren. • Duidelijk tijds kader met uitdovingsclausule en evaluatie van de blijvende strategische functionaliteit.	1. Eén platform per innovatie(sub-)knooppunt. Consolidatie zowel naar strategie als van governance. 2. Uitdoof- of inpassingss scenario voor de andere, bestaande gerichte initiatieven. 3. Evaluatieprotocol voor de W&I initiatieven op basis van het principe van periodische dubbele evaluatie van (a) de resultaten en (b) de blijvende strategische functionaliteit in het innovatie ecosysteem. 4. 20%-oefening: de beoogde output leidt tot een vrije beleidsruimte van 20% van de betreffende overheidsmiddelen.	ACTIELIJN 2
ACTIELIJN 3 Sterkere administratie. Meer governance. Strategische Uitdaging "Er moet echter een evenwicht gevonden worden tussen het primaat van de politiek, het toezicht op de beleidsuitvoerende opdracht van de agentschappen, en een goede governancewerking binnen het gehele beleidsdomein EWI (...) meer onderlinge samenwerking wenselijk en (...) de leidende rol van EWI (dient) versterkt te worden."	• Geeft antwoord op de aanbevelingen 10 en 11. • Uitgangspunten: • Evenwicht tussen het primaat van de politiek en het toezicht op de beleidsuitvoerende opdracht van de agentschappen. • Deugdelijke bestuursregeling agentschappen, met duidelijk onderscheid tussen werking en toezicht. • Effectieve rem op het risico van 'interne controle' door kleine kring directe stakeholders. • Eerdere governance scans.	1. Versterkte rol van het kerndepartement EWI, gedragen door een organisatie- en ontwikkelingsplan. 2. Explicitering en onderlinge afbakening van de beleidsvoorbereidende en -adviserende taak van het kerndepartement en de beleidsuitvoerende opdracht van de toegevoegde agentschappen, en precisering van de beleidsopvolgings- en monitoringtaak van het kerndepartement t.o.v. De agentschappen. 3. Versterkte governance van de agentschappen met scherp onderscheid tussen werking en toezicht. Effectief aangepaste governance charters. 4. Versterken van een objectief en afstandelijk toezicht op de werking van de uitvoerende agentschappen door internationale samenwerking op het vlak van de toezichtsorganen.	ACTIELIJN 3

ACTIELIJN 4 Meer innovatie in kmo's Strategische Uitdaging "De doorstroom van kennis naar maatschappelijke en/of economische valorisatie en de absorptiecapaciteit van de ondernemingen blijven belangrijke punten van zorg. (...) Bovendien is er ook een gebrek aan economisch ondernemerschap (...)"	• Geeft antwoord op de aanbevelingen 12, 13 en deels 14. • Uitgangspunten: • Aansluiten bij NIB: nieuw productiviteitsoffensief met accent op transformerende innovatie. • Aansluiten bij federaal relance beleid: gedeelde analyse met NIB: zwak concurrentievermogen is voor ½ het resultaat van zwak innovatievermogen van bedrijven en beperkte transformatiecapaciteit van de economie.	1. Actualisering van de projectevaluatie- en selectiecriteria i.f.v. een realistische aanpak van de bevordering van de valorisatie, zowel bedrijfs-economisch als maatschappelijk. 2. Goedgekeurd en gedragen plan van aanpak en implementatieplannen voor het aanmoedigen en versterken van de intersectorale mobiliteit van onderzoekers. 3. Brede erkenning van de urgente nood van een betere absorptiecapaciteit en verhoogd innovatievermogen van het Vlaamse bedrijfsleven en een gedragen plan van aanpak.	ACTIELIJN 4
ACTIELIJN 5 Aanpak op maat van bedrijven Strategische Uitdaging Gerichte klantenbenadering en vereenvoudiging administratieve last met respect voor verantwoording in een publieke omgeving. "Segmenteren op basis van behoeften m.k.t. Absorptiecapaciteit en innovatie-intensiteit." Inbrengen van strategische beleidsfocus in de dienstverlening.	• Geeft antwoord op de aanbevelingen 14 en 15. • Uitgangspunten: • Beleidsfocus en organisatieprincipes van de conceptnota Innovatiecentrum Vlaanderen. • Aanpassen van de structuur en werking van het IWT i.f.v. een klantgerichte benadering.	1. IWT: geïntegreerd en structureel vastgelegd klantenmanagement - benadering (dienstverlening) op basis van een verticale segmentatie i.f.v. de innovatie-intensiteit en een horizontale segmentatie tussen generiek en innovatieknooppuntenbeleid. 2. IWT: dienstverleningsmanagement op basis van een duidelijke functie-bepaling en afbakening van front en back office. 3. IWT: consequente doorvertaling in de governance met bijzondere aandacht in de werking van de organisatie.	ACTIELIJN 5
ACTIELIJN 6 Meer dan alleen technologische innovatie Strategische Uitdaging Er is nood aan een verdere verbreding zowel naar nieuwe innovatievormen (sociale innovatie, dienstinnovatie, innovatie in de publieke sector,...) als van het innovatie-instrumentarium.	• Geeft antwoord op de aanbevelingen 16 en 17. • Uitgangspunten: • Beleidsfocus conceptnota Innovatiecentrum Vlaanderen. • Primauteit van de EWI agentschappen. • Combinatie van verbreding naar domein (creatieve industrie, sociale innovatie, zorginnovatie, innovatie in de publieke sector) en verbreding naar instrumentarium.	1. Beleidsstrategie voor innovatie in de creatieve industrieën. 2. Beleidsstrategie voor innovatie in de publieke sector. 3. Uitrol sociale innovatie. 4. Uitrol zorginnovatie. 5. Plan ter versterking van Innovatief Aanbesteden. 6. Conceptnota betreffende alternatieve innovatie-instrumenten, zoals innovatief aanbesteden, regelgeving, standaarden en normen, technieken van sociale innovatie (bv. social innovation bonds).	ACTIELIJN 6